

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
БИРО ЗА ЈАВНА БЕЗБЕДНОСТ
ОДДЕЛ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО РАЗУЗНАВАЊЕ И АНАЛИЗА

Бр.22.4- 506/1
29.03.2022 ГОДИНА

Годишен извештај 2021

МАРТ 2022 ГОДИНА

СОДРЖИНА:

1. ИЗВЕШТАЈ НА РАБОТАТА НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО	5
1.1 ОДДЕЛ ЗА ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И СТРАТЕШКИ ПРАШАЊА	5
1.2 ОДДЕЛ ЗА ИНФОРМАТИКА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ	7
1.3 ОДДЕЛ ЗА ГРАЃАНСКИ РАБОТИ	9
1.4 ОДДЕЛ ЗА СУДСКИ ПОСТАПКИ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	11
1.5 ОДДЕЛОТ ЗА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА, КРИМИНАЛИСТИЧКИ ИСТРАГИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ СТАНДАРДИ	12
1.6 ОДДЕЛ ЗА ФИНАНСИСКИ ПРАШАЊА	14
1.7 ОДДЕЛ ЗА ПРЕКРШОЦИ	15
1.8 ЦЕНТАР ЗА ОБУКА	16
1.9 ОДДЕЛ ЗА ЕВРОПСКА УНИЈА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	16
2. СОСТОЈБИ СО ДВИЖЕЊЕ НА КРИМИНАЛОТ, ЈАВНИОТ РЕД И МИР, СООБРАЌАЈОТ И ГРАНИЧНАТА БЕЗБЕДНОСТ	19
2.1 СОСТОЈБИ И ДВИЖЕЊЕ НА КРИМИНАЛИТЕТОТ	19
2.2 КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ДРЖАВАТА	20
2.3 ОРГАНИЗИРАНИ КРИМИНАЛНИ ГРУПИ ВО 2021 ГОДИНА	21
2.4 НАЦИОНАЛЕН КООРДИНАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА СУЗБИВАЊЕ НА ОРГАНИЗИРАН И СЕРИОЗЕН КРИМИНАЛ	23
2.5 КОРУПЦИЈА	24
2.6 ПЕРЕЊЕ ПАРИ	25
2.7 ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ	25
2.8 КРИУМЧАРЕЊЕ МИГРАНТИ	26
2.9 НЕДОЗВОЛЕНА ТРГОВИЈА СО ДРОГА	29
2.10 НЕДОЗВОЛЕНА ТРГОВИЈА СО ОРУЖЈЕ	31
2.11 КРИУМЧАРЕЊЕ АКЦИЗНИ И ДРУГИ ВИДОВИ СТОКИ	33
2.12 КРИВИЧНИ ДЕЛА ОД КЛАСИЧНИОТ КРИМИНАЛ	33
2.12.1 Кривични дела против живот и тело	33
2.12.2 Убиства	33
2.12.3 Самоубиства	34
2.12.4 Кривични дела против имотот	35
2.12.5 Тешки кражби	35
2.12.6 Разбојништва	35
2.12.7 Кривични дела против половата слобода и морал	36
2.12.8 Семејно насилство	37
2.12.9 Пожари	38
2.13 КРИВИЧНИ ДЕЛА ОД ОМРАЗА	38
2.14 ЕКОНОМСКИ И КОМПЈУТЕРСКИ КРИМИНАЛ	39
2.14.1 Економски криминал	39

2.14.2 Компјутерски криминал.....	40
2.15 ГРАНИЧНА БЕЗБЕДНОСТ И СТРАНЦИ.....	42
2.15.1 Гранични проверки и граничен надзор.....	42
2.15.2 Состојби со илегалната миграција.....	44
2.15.3 Контрола на движење, престој на странци и преземени мерки.....	46
2.15.4 Престој на странски државјани по разни основи, преземени прекршочни и кривични мерки.....	47
2.15.5 Баратели на азил.....	48
2.16 СОСТОЈБИ СО ЈАВЕН РЕД И МИР.....	49
2.16.1 Локални избори.....	49
2.16.2 Протестни собири.....	50
2.16.3 Прекршоци против јавниот ред и мир.....	51
2.16.4 Насилничко однесување помеѓу ученици во училишта.....	51
2.16.5 Насилство на спортски натпревари.....	52
2.16.6 Напади врз службени лица.....	53
2.17 БЕЗБЕДНОСТ ВО СООБРАЌАЈОТ.....	54
2.17.1 Сообраќајни незгоди.....	54
2.17.2 Наstrадани лица.....	55
2.17.3 Загинати лица.....	55
2.17.4 Превентивно-репресивни мерки.....	56
2.18 ПОЛИЦИЈАТА-носител на активностите за почитување на здравствените прописи и спроведување на мерките за заштита на јавното здравје во услови на пандемија.....	57
3. ОСТАНАТИ ПОЛИЦИСКИ И ДРУГИ РАБОТИ.....	58
3.1 ЕДИНИЦА ЗА СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ, СТАНДАРДИ И КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТ.....	58
3.2. ОДДЕЛОТ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО РАЗУЗНАВАЊЕ И АНАЛИЗА.....	58
3.3 ОДДЕЛ ЗА СО ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ.....	61
3.4. ОДДЕЛОТ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО ТЕХНИЧКИ ИСПИТУВАЊА И ВЕШТАЧЕЊА.....	63
3.5. ОДДЕЛ ЗА СПЕЦИЈАЛНИ ПОЛИЦИСКИ ОПЕРАЦИИ.....	65
3.6 ОДДЕЛОТ ЗА ЗАШТИТА НА ОПРЕДЕЛЕНИ ЛИЧНОСТИ И ОБЈЕКТИ.....	66
3.7. ОДДЕЛ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ЕДИНИЦИ.....	67
3.8 СЕКТОР ЗА МЕЃУНАРОДНА ПОЛИЦИСКА СОРАБОТКА.....	67

Работењето на полицијата како сервис на граѓаните не е важно само од аспект на безбедноста туку, многу повеќе, бидејќи квалитетот и ефикасноста во работењето непосредно влијаат врз квалитетот на севкупното општествено поведение, врз мотивацијата и мобилизацијата на граѓаните во остварување на нови и нови перспективи не само за себerealизација, туку и за конкретен напредок и просперитет на заедницата во целост. Тоа е едноставно природен фидбек, практично и искусвено

докажан во општественото битисување и развојот на било која држава.

Според тоа, ако се проценува колку, што и како направила полицијата во одреден временски период, примарно треба да се има на ум погоре нотираната премиса како најрелевантен компаративен показател на степенот на успешност и ефикасност во полициското работење.

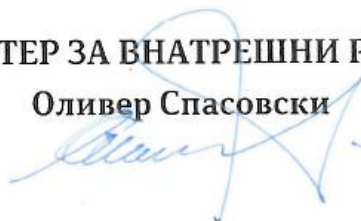
Од друга страна, пак, токму тоа е и целта на транспарентното и отчетно функционирање. Преку овозможување на јасен увид во остварувањето на работите од јавен и општествен интерес, да се дојде до конкретни претстави за сите постигнувања и, се разбира, за сите можни слабости што треба и мора да се надминат. И овој Годишен извештај за работата на сите организациони единици на Министерството за внатрешни работи за 2021 година што е пред вас има таква тенденција: низ точно презентирани статистичко-аналитички согледувања и експертиси да даде отворена и јасна слика за мноштвото безбедносни сегменти и за справувањето на полицијата со нив. Односно, да се покаже динамиката, обемот, успешноста во остварувањето на законските надлежности и работните задачи на полициските служби, а наспроти нив да се постават очекувањата и потребите на граѓаните, на системот, на зацртаните јавни интереси и потрошените јавни пари, да се извага проценката колку е направено и колку и како треба да се направи. Се разбира, тој суд мора да го дадат јавноста и граѓаните.

И независно каква ќе биде таа оценка, а со текот на годините видлив е растот на довербата во работењето на полицијата, што го покажуваат и низа релевантни анкети, прифаќајќи ја со целосен респект, наша суштинска обврска останува задачата за постојано надградување, за постојано инвестирање во професионалното, материјално-техничкото, во стручното унапредување на

институцијата, на сите нејзини делови – без исклучок. Нашата развојна, реформска агенда, која што ја форсираме овие неколку години наназад, нема алтернатива по однос на зацртаната цел – полицијата да продолжи да биде дел од темелните столбови на државата, којшто на граѓаните ќе им го овозможува и обезбедува еден од есенцијалните фактори за развој и просперитет – сигурноста, како правна, така лична и материјална.

МИНИСТЕР ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

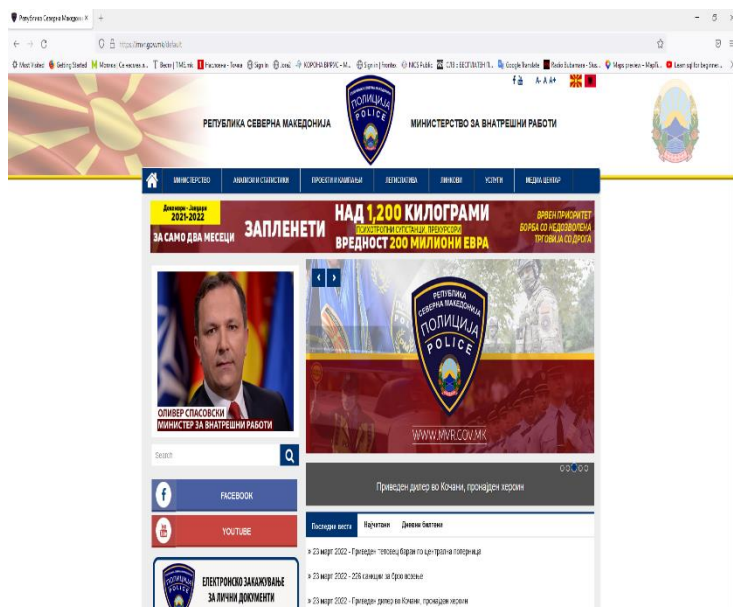
Оливер Спасовски

1. ИЗВЕШТАЈ НА РАБОТАТА НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО

1.1 ОДДЕЛ ЗА ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И СТРАТЕШКИ ПРАШАЊА

Министерството за внатрешни работи и во 2021 година посветуваше особено внимание на информирањето на јавноста согласно определбите за транспарентност во работењето, но и обврските кои произлегуваат од Законот за внатрешни работи, Законот за полиција и Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Секторот за односи со јавност и протокол, информирањето го вршеше секојдневно преку разните комуникациски форми, како што се брифинзи со новинари, секојдневна телефонска комуникација, соопштенија за медиуми, одржување и редовно ажурирање на Веб страницата и Фејсбук страницата на МВР, преку организација на прес-конференции и други настани, медиумски кампањи и проекти, потоа вршеше координирање на локалните канцеларии за односи со јавност, со цел овозможување пристап до информациите на сите новинари или други заинтересирани кои ги побарале или ги бараат, врз недискриминаторска основа поаѓајќи од начелото на транспарентност и отчетност. Притоа, особено се внимаваше на точноста и редовноста на информациите и на начелото презумпцијата на невиност. Обработени се над 3.000 информации кои во форма на соопштенија се пласирани на веб страницата и истовремено дистрибуирани до сите медиумски сервиси.

На сајтот на МВР објавени се и 365 дневни билтени со извадок на дел од дневните настани. Министерството има и „YouTube“ канал на кој во 2021 година беа објавени 561 видео од активностите на Министерот, Заменикот министер, Државниот секретар и Директорот на Бирото за јавна безбедност, како и полициски акции и видеа за едукација на граѓаните. Постапено е по 2.600 писмени барања од новинари и медиуми. Секторот за односи со јавност и протоколе одговорен и за комуникација со граѓаните преку официјалниот контакт е-маил на

Министерството kontakt@moi.gov.mk и mvrjavnost@gmail.com, на кои секојдневно пристигнуваат прашања од граѓани и институции, анонимни пријави за криминал, забелешки и оплаки против вработени од министерството и барања од разни области кои се во доменот на надлежности на Министерството за внатрешни работи. Годинава се пристигнати над 4.000 електронски пораки од граѓани и институции, кои во најбрз можен рок се одговорени или препратени до надлежните служби од министерството за одговор. Во соработка со Црвениот крст на Општина Кисела Вода, реализиран е проект- финансиски

поддржан од фондот за развој на проекти при Црвен крст, потоа „Зимска кампања 2021-2022“ со цел подигање на свеста за поголема употреба на зимска опрема и одговорно учество во сообраќајот при зимски услови на патиштата.

Од страна на мисијата на ОБСЕ изработен е анимиран спот за работа на полицијата во соработка со заедницата согласно Стратегијата за превенција на МВР.

Секторот е одговорен за координирање на локалните канцеларии за односи со јавност при што од нивна страна се испратени над 2.500 соопштенија, извадоци од дневни настани и известувања до јавноста, за што се дадени над 500 изјави и реализирани телевизиски настапи по разни поводи од доменот на полициските активности. Поднесени се 174 барања за слободен пристап до информации од јавен карактер, при што на 160 е одговорено позитивно, пет барања сè уште се во тек на обработка и четири барања се препратени согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, во други институции кои биле надлежни за одговор. Одбиени се шест барања согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, а вложени се осум жалби против првостепени одлуки (решенија) на Министерството за внатрешни работи.

Одделението за протоколарни настани и активности планираше, подготвуваше, организираше и беше протоколарна поддршка на кабинетот на министерот за внатрешни работи и кабинетите на заменик министерот, на државниот секретар, на директорот на Бирото за јавна безбедност, како и за сите останати организациски единици во Министерството.

Од позначајните се издвојуваат: 40 средби со министри, функционери и акредитирани амбасадори во Р Северна Македонија, 30 конференции/онлајн и физичко присуство на меѓународни конференции, 30 организирани приеми, 25 прослави и јубилеи на институции и организации, 20 интервјуа на министерот и прес конференции, 20 посети на СВР, ОВР, ПС, ПС за ГН и ГК и реконструирани објекти, десет проштални средби со амбасадори, 10 почести по повод јубилеи и национални празници, осум организации

на домашни конференции и VIP состаноци, шест твининг проекти, шест донации, пет тактичко-показни вежби, пет доделување на сертификати, обуки и награди, пет меморандуми/договори, пет промоции/презентации и три свечени церемонии и јубилеи на МВР.

Секторот за стратешко планирање и управување со квалитет работните процеси и активности ги спроведуваше согласно барањата на стандардот МКС EN ISO 9001:2015. Годинава беше изработен Стратешки план на МВР 2021-2023 година, а степенот на реализација на активностите планирани во 2021 година се следеше преку Годишниот план за работа на МВР за 2021 година. Оценка е дека Министерството за внатрешни работи оствари

висок степен на реализација на планираните стратешки активности, од околу 60%. Во 2021 година, во делот управување со квалитет согласно барањата на стандардот МКС EN ISO 9001:2015 изработени се пет нови процедури за работа и тоа две процедури во Одделот за финансиски прашања и по една во Центарот за обука, Одделот за информатика и телекомуникации и во Одделот за односи со јавност и стратешки прашања.

Секторот за безбедност на информации ги реализираше своите активности во насока на зајакнување на безбедноста на информатичките и телекомуникациски системи, кои произлегуваат од надлежностите на одделението за криптозаштита определени со Уредбата за организација и функционирање на криптозаштита за управување и одржување на системите за криптозаштита за национални класифицирани информации на државните органи во Република Северна Македонија, како и активности за криптографска заштита на лични податоци и управување со криптоматеријал. Активностите на овој сектор се согласно законските обврски за заштита и безбедност на обработка на лични податоци, од областа на физичка, персонална безбедност, безбедна комуникација, дисеминација на класифицирани информации и обука.

1.2 ОДДЕЛ ЗА ИНФОРМАТИКА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Во рамки на Одделот за информатика и телекомуникации континуирано се преземаат мерки за одржување и надградба на информатичко-техничките и телекомуникациските системи на Министерството за внатрешни работи, при што реализирани се и активностите кои се поврзани со барањата на службите од Министерството за внатрешни работи и потребите на другите институции во државата, вклучувајќи ги и развојот и имплементирањето на проектите кои се од важност за имплементација на стандардите на Европската унија

Во делот на информатичките технологии оваа година направена е набавка на опремата за имплементација на Business Continuity and Disaster Recovery (BCDR) систем и модернизација на примарната ИТ инфраструктурата – IPA 2014, при што системот е оперативен во продукциска околина. Сертификатот за привремено прифаќање е издаден на 19.05.2021 година, при што финалното прифаќање на резултатите од проектот, согласно планираните активности, треба да заврши на 19.05.2022 година, а Договорите за колокација на ИКТ опрема во овој центар се склучени со: Завод за статистика, Центар за управување со катастрофи и Царинска Управа.

Во 2021 година извршена е надградба на МКНИД системот за лични документи, со цел имплементација на одредбите од Преспанската спогодба и Законот за јазици во личните документи. Надградениот МКНИД систем е пуштен во продукциска работа на 05.07.2021 година, по што изготвена е листа на активности кои треба да се дозавршат од страна на добавувачот и заклучно со 2021 година беа затворени сите точки од листата, освен точката за имплементација на логови, во согласност со одредбите од Законот за заштита на лични податоци.

Одделот за информатика и телекомуникации активно е вклучен и во останатите проекти кои се поврзани со унапредувањето на информатичко-техничките системи и развојот на

софтверски решенија кои се користат во рамки на Министерството за внатрешни работи. Во овие рамки за одбележување се активностите кои се преземаат во врска со Електронскиот записник за увид на сообраќајна незгода, за што во Фаза 2 - Изработка на статистички извештаи се работи на софтверско решение за автоматизирано генерирање на статистички извештаи и прегледи. По однос на предметната активност, оваа година завршени се 73 извештаи, а во тек е завршното тестирање од страна на корисниците. Покрај наведеното, се работи и на креирање селекти и јасрег извештаи за дополнителни 25 извештаи по барање на работната група.

Во рамки на проектот „Подобрување на националните практики за мало и лесно оружје“, кој се спроведува во соработка на Канцеларијата на УНДП во Скопје, Одделот, во согласност со своите надлежности обезбеди соодветна поддршка за имплементирање на двете компоненти, од кои првата се однесува на имплементацијата на новиот систем за регистрирање и управување со оружје кој е во надлежност на Одделот за граѓански работи, а втората се однесува на развојот на новиот интегриран полициски систем со кој ќе се унапреди процесот за собирање на податоци и следење на оружјето, вклучувајќи го и следењето на сите инциденти со оружје. Во однос на наведеното, во 2021 година, софтверското решение за првата компонента е пуштено во продукциска работа, а софтверското решение кое е предмет на втората компонента се наоѓа во фаза на тестирање.

Во делот на телекомуникациските работи, успешно е имплементиран проектот IPA 2016, кој се однесува на Надградба на ТЕТРА системот – четврта фаза. ТЕТРА системот претставува единствен дигитален радио-комуникациски систем за јавната безбедност на национално ниво, кој се користи од страна на Министерството за внатрешни работи, вклучувајќи ги и другите институции, со што се овозможува подобра меѓусебна комуникација и координација при извршувањето на работите и задачите кои се во надлежност на институциите. Со имплементација на четвртата фаза, наведениот телекомуникациски систем е доведен на исто ниво со земјите членки на Европската Унија, со што се имплементирани и европските стандарди кои се од важност за овој домен. Во ТЕТРА системот се вклучени повеќе од 7.000 терминали, а повеќе од 8.000 полициски службеници се обучени за негово користење. Со неговото воведување во употреба се заокружи процесот на дигитализација на телекомуникациските системи на Министерството за внатрешни работи. Во рамките на последната фаза од ТЕТРА проектот надграден е софтверот на системот со најнова верзија, а целокупниот хардвер на двете централни локации е заменет со најнов модел. Како резервна локација на системот искористен е новиот Центар за опоравување од катастрофи во Прилеп, кој беше исто така имплементиран согласно IPA програмата во 2020 година. Сега ТЕТРА мрежата има 106 базни станици инсталирани на високи и доминантни локации на територијата на целата држава. Во рамките на проектот обезбедени се 40 комплекти кои се состојат од: кациги, аудио сетови и ТЕТРА терминали за корисниците од моторната единица во министерството, како и нова микробранова мрежа за поврзување на базните станици.

Одделот за информатика и телекомуникации активно учествува и во реализација на IPA 2016 програмата: Имплементација на проектот за единствениот број за итни повици E112. Реализацијата на овој проект е обврска на Центарот за управување со кризи, при што Министерството за внатрешни работи учествува со телекомуникациски поврзувања и обуки на крајните корисници од Бирото за јавна безбедност. Со пуштањето во работа на проектот

E112, МВР ќе биде еден од корисниците на новиот систем користејќи ја новата опрема од проектот инсталирана во Центрите за известување и командување во осумте сектори за внатрешни работи. Во рамки на проектот одржани се повеќе состаноци и работилници за утврдување на начинот на функционирање на новиот систем, при што инсталирана е модерна мрежна опрема за поврзување на ИКТ системите на Министерството за внатрешни работи и Центарот за управување со кризи. Покрај ова, реновирани се просториите на центрите за известување и командување со цел нивна адаптација согласно европските стандарди, инсталирани се работни станици со пристап до новата апликација E112 и телефони за комуникација.

Во 2021 година продолжена е надградбата на VoIP телефонијата во МВР како повеќегодишен проект предвиден во Стратешкиот план на Министерството за внатрешни работи 2020-2022, при што системот функционира без недостатоци. Миграцијата на телефонијата кон VoIP технологија со целокупната мрежна опрема и IP телефони продолжува и понатаму, а старите телефонски центри се исклучени во сите објекти на МВР, освен во главното седиште на министерството.

Во рамки на проектните активности со ОБСЕ, во координација со проектниот тим на ОБСЕ започната е подготовка за поврзување на четири Заеднички контакт центри на граничната полиција со соседните земји преку SIENA системот на ЕУ, а работено е на системот за техничка безбедност на единиците К9, како и опремување на една училница за обуки во Центарот за обуки - Идризово.

Во рамки на проектот кој се однесува на издавањето на патни исправи на граѓани од дијаспората, успешно е реализиран безбедносен линк помеѓу ИКТ мрежите на Министерството за внатрешни работи и Министерството за надворешни работи, со цел овозможување на линк до дипломатско-конзуларните претставништва за инсталација на работни станици за системот за патни исправи.

1.3 ОДДЕЛ ЗА ГРАЃАНСКИ РАБОТИ

Во рамки на Одделот за граѓански работи, а согласно надлежностите на Секторот за управно надзорни работи издадени се 318.393 (316.523) лични карти, определени се 32.216 (24.035) нови матични броеви и донесени се 3.276 (2.331) позитивни решенија за промена на личното име, а

изготвени се и 99 идентификациони исправи за лица кои не се евидентирани во матичната книга на родените, при што истите се запишани во посебна матична книга на родените.

Во 2021 година издадени се вкупно 349.047 (267.592) патни исправи и 6.216 (3.304) одобренија за патување во странство на деца до 14 години. Покрај наведените патни исправи, во координација со Министерството за надворешни работи, во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Северна Македонија издадени се вкупно 9.288 (5.149) патни исправи. Оваа година од надлежните судови, добиени се 1.354 известувања за изречени забрани за издавање на патна исправа, при што донесени се 423 (615) решенија за

**ТЕЛЕФОНСКИ БРОВИ
ЗА ЗАКАЖУВАЊЕ ТЕРМИН**

072 92 92 92
0800 192 92

**ОВОЗМОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ
ПРЕКУ ПОС ТЕРМИНАЛ**

одбивање на барање за издавање или за одземање на патна исправа, а согласно член 7-а од Законот за личната карта, донесени се 834 (471) решенија за изречена забрана за преминување на државната граница со личната карта. Во 2021 година издадени се вкупно 51.028 (44.313) уверенија за државјанство. Во управна постапка донесени се 356 (421) решенија за прием во државјанство на Република Северна Македонија, а за 1.539 (1.240) граѓани донесени се решенија за отпуст од македонско државјанство.

Во областа на сообраќајот годинава регистрирани се 545.327 (516.804) возила, при што прва регистрација е извршена на 47.766 (39.720) возила, од кои 9.769 (9.060) се нови возила, 37.997 (30.660) се половно-увезени возила, а регистрацијата е продолжена на 493.819 (477.084) возила. Оваа година издадени се вкупно 127.942 (121.411) возачки дозволи, од кои 24.995 (25.793) се издадени на лица кои за првпат го положиле возачки испит. Од надлежен суд примени се 20.604 (16.272) решенија со изречена заштитна мерка забрана за управување со моторно возило, 124 (70) решенија за престанок на важење на возачката дозвола и 369 (188) решенија за забрана за стекнување со возачка дозвола. Во 2021 година издадени се 36 (23) лиценци за работа на авто школи. Во врска со работата на правните лица, донесени се 10 (10) позитивни и три (едно) негативни решенија за овластување на правни лица за вршење технички преглед на возила, како и едно решение за одземање на овластувањето.

Во рамки на надлежностите на Секторот за оружје, експлозивни и опасни материи, агенции за обезбедување и детективска дејност, оваа година издадени се 5.719 дозволи за поседување оружје на физички лица, четири дозволи за поседување на оружје на агенции за обезбедување, три дозволи за поседување на оружје за правни лица, 11 дозволи за поседување на оружје кај стрелачки и ловечки организации и 120 дозволи за носење на оружје (за вработените во правните лица кои вршат приватно обезбедување). Покрај наведените активности, во 2021 година издадени се 4.737 (3.614) одобрености за набавување на муниција за оружје за жлебана цевка од кои 4.709 (3.591) одобрености на физички лица и 28 (23) одобрености на правни лица. Во 2021 година, донесени се 209 (238) решенија за одземање оружје и дозвола за оружје, од кои во кривична постапка се 69 (65) решенија, во прекршочна постапка 95 (82) решенија, во управна постапка 39 (82) решенија, додека за семејно насилство одземени се шест парчиња оружје.

Во 2021 година поднесени се 7.287 барања за издавање на одобрение за набавување на оружје, од кои 7.114 се поднесени од физички лица, а 173 се поднесени од страна на правните лица. Министерството за внатрешни работи позитивно одлучи по 3.365 (2.105) барања за издавање на одобрение за набавка на оружје, 1.898 барања се негативно решени, додека 3.938 барања за издавање на одобрение за набавување на оружје, се во постапка на одлучување. Во постапка за легализација на оружје, позитивно се решени 285 (45) барања, за 27 (10) барања донесена е негативна одлука, додека за 123 барања постапката е во тек.

Во врска со работата на агенциите за обезбедување и детективска дејност, издадени се шест дозволи за приватно обезбедување и тоа: две за приватно обезбедување во вид на давање на услуги – физичко обезбедување, три за приватно обезбедување во вид на давање на услуги - техничко обезбедување и една дозвола за приватно обезбедување за сопствени потреби. Во 2021 година донесени се две решенија за одземање на дозволи за приватно обезбедување, од кои била дадена за давање на услуги за физичко обезбедување, а другата за техничко обезбедување.

Во рамки на надлежностите на овој сектор, а со поддршка и донација на Канцеларијата на UNDP во Скопје, на 15.12.2021 година имплементирано е новото софтверско решение за регистрирање, управување и следење на оружјето, делови за оружје и муниција (WRMS), со што истото се регистрира од влез на граничните премини, вклучувајќи ги и правните лица кои се занимаваат со дејност оружје - магацини, продавници, производители, стрелишта и поправка на оружје, па сè до лицата и граѓаните кои се јавуваат како краен корисник.

Секторот за азил во 2021 година ги започна активностите за водење на првичен разговор со баратели на право на азил и спроведување на главното интервју преку on-line платформа. Оваа година, примени се 92 (199) барања за признавање право на азил, за вкупно 100 (211) лица, а Република Северна Македонија по основ на признаено право на азил згрижува 12 (12) лица со статус на признаен бегалец и 122 (163) лица со статус на супсидијарна заштита. Во рамки на Секторот за азил, во 2021 година издадени се 20 лични карти за лица со статус на супсидијарна заштита, две лични карти за лица со статус на бегалец и 95 идентификациони исправи за лица баратели на право за азил.

1.4 ОДДЕЛ ЗА СУДСКИ ПОСТАПКИ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Секторот за правни работи континуирано преземаше активности за креирање на нормативно-правната регулатива на Министерството, при што учествуваше во активности за подготовка на законите, подзаконски прописи и други акти од областа на внатрешните и полициските работи. Во делот на законската регулатива, значајни се активностите кои се спроведуваа во рамки на процесот за усогласување на законите, како што се Закон за изменување и дополнување на Законот за внатрешни работи, Закон за полиција, за државјанство, патни исправи, Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата, Законот за странци, Законот за складирање и заштита од запални течности и гасови, Законот за заштита од експлозивни материи, Законот за прометот на експлозивни материи и Законот за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари. Изготвени се изменувања и дополнувања на шест закони во надлежност на Министерството за внатрешни работи, со кои се врши усогласување со процесот на дигитализација на процесите поврзани со постапките утврдени со закон кои се во собраниска постапка. Во правец на усогласување на законите во надлежност на Министерството за внатрешни работи со Извештајот на ГРЕКО за евалуација на Република Северна Македонија, изготвени се измени и дополнувања на два закони, кои во моментот се во собраниска постапка.

Во делот на подзаконски прописи кои произлегуваат од законите што се во надлежност на Министерството, изготвени и донесени се правилници и повеќе подзаконски прописи, нови подзаконски прописи, правилници и т.н. Извршени се измени и дополнувања на постојните подзаконски прописи, Правилници за изменување и дополнување на постоечки правилници, четири Уредби за изменување и дополнување на постоечки уредби и две Листи за дополнување. Во рамки на Одделението за логистика и координација на активностите поврзани со Владата на Република Северна Македонија, изготвени се девет меморандуми за соработка и еден анекс на меморандум, склучени се и 14 договори за меѓусебна соработка, набавка на услуги, донација, како и три анекси на договори и тоа за електронска размена на податоци, за користење на интернет, за меѓусебна соработка и вршење на услуги.

Во Секторот за судски постапки и имотно-правна заштита евидентирани се над 3.300 тужбени барања против Република Северна Македонија - Министерство за внатрешни работи, од кои најголем дел отпаѓаат на работните спорови, кои се однесуваат на надоместоци од работен однос на име исхрана за ноќна работа, додатоци на плата за прекувремена работа, за бонус плата за остварени над 150 часа прекувремена работа годишно и сл. Во рамки на Одделението за управување со човечки ресурси постапувано е согласно позитивните законски прописи и реализирани се постапки за вработување на 67 лица, решенија за прекинување на договорот за вработување заради остварување право на пензија, решенија за продолжување на договорот за вработување, престанок на работниот однос, решенија за распоредување, интерни огласи, дисциплински постапки.

Од страна на Одделение за стручно оспособување и усовршување изготвени се и доставени решенија, телеграми, извештаи, обуки, известувања, пропратни акти, одговори, номинации, работни текстови, ажурирање на податоци, предлози и согласности, записници, пречистени текстови, барања за систематизација, годишни планови, мислења и програми за волонтирање.

1.5 ОДДЕЛОТ ЗА ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА, КРИМИНАЛИСТИЧКИ ИСТРАГИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ СТАНДАРДИ

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди континуирано работеше на утврдување и документирање на случаи на незаконито, непрофесионално и неетичко постапување на вработените во Министерството, односно постапуваше по добиени претставки, пријави и известувања од граѓани, невладини организации, правни лица, јавни обвинителства и други субјекти, вклучувајќи ги и сите информации и сознанија кои самостојно се прибираат во овој Оддел или од вработените во Министерството. Во насока на имплементација на стандардот МКС EN ISO 9001:2015, по успешно завршување на две надзорни проверки од страна на акредитирано сертификационно тело, Одделот годинава продолжи да ги исполнува барањата на стандардот, согласно воспоставените процедури. Во овој период воспоставени се цели за квалитет во 2021 година, утврдена е Методологија за управување со ризици и извршено е преиспитување на СМК од страна на раководството. Интерната проверка беше спроведена преку пополнување на соодветен прашалник во мај 2021 година, додека надзорната проверка беше спроведена во јуни 2021 година. Примениот извештај изготвен од страна на сертификационото тело покажува дека Одделот успешно го заврши аудитот на лице место – ресертификација.

Во врска со утврдените неправилности, од страна на Одделот изречена е задолжителна мерка за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност против 307 (388) вработени, при што во текот на постапките на 232 (185) лица им е изречена мерка укажување, на 15 (21) вработени мерка за покренување на постапка за надомест на штета (материјална одговорност), на 39 (24) вработени задолжителна мерка за оддалечување, односно суспендирање од работно место до завршување на дисциплинската постапка, 34 (52) работници се упатени на психолошко-психијатриски преглед, а на 33 (48) вработени одземено им е службеното оружје.

Добиени се и одговорени 43 (30) претставки од Народен правобранител, а од невладините организации добиени се 15 (19) писмени реакции, од кои 12 преку Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Северна Македонија и по една претставка преку Коалиција за сексуални и здравствени права на Маргини, Здружението ХОПС - Опции за здрав живот и Европскиот центар за правата на Ромите - Брисел.

Во 2021 година, Одделот презеде мерки за испитување на вкупно 1.239 (1.409) случаи каде се посочени пречекорувања на овластувања и злоупотреби на службената положба.

Во 2021 година примени се 562 (608) писмени и 262 (232) усно поднесени претставки, како и 97 (259) анонимни поднесоци, а еден случај е пријавен преку телефонскиот број 199. Од адвокатите како полномошници на граѓаните поднесени се 68 (72) поднесоци, а 47 претставки се поднесени од правните лица. Покрај ваквите претставки, врз основа на сопствени податоци и сознанија, вклучувајќи ги и барањата на работниците на Министерството, добиени се и 214 (220) службени материјали во кои се укажува на одредени неправилности или незаконитости сторени од вработени во МВР.

Од извршената анализа на претставките, може да се констатира дека во 522 (554) случаи наводите се неосновани, за 235 (204) предмети нема доволно докази за да се потврдат или отфрлат наводите, 106 (112) случаи се основани, 58 (67) се делумно основани, а осум (23) случаи се решени на друг начин (повлечени, нема основ за постапување, не се во надлежност на Одделот или е постапено од друга организациска единица).

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

АНТИКОРУПЦИСКА ПРОГРАМА

ЗА 2021 ГОДИНА

Оддел за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди
Јануари 2021

Претставници од Одделот учествуваа и во 340 расправи кои се поврзани со водењето на дисциплинските постапки. Во случаите каде се утврдени незаконитости во постапувањето, од страна на овој Оддел против 43 (29) вработени во МВР поднесени се 17 (19) кривични пријави за сторено 21 (21) кривично дело, од кои 10 кривични дела „злоупотреба на службената положба и овластување“, четири кривични дела „несовесно работење во службата“, три кривични дела „малтретирање во вршење на служба“ и по едно кривично дело „предизвикување на општа опасност“, „примање поткуп“, „послужување во службата“ и „фалсификување службена исправа“. Покрај ова, изготвени се и 231 (189) известувања до Основните јавни обвинителства, од кои 81 (101) се за известување на надлежниот јавен обвинител за негово запознавање и постапување, а 150 (88) известувања се доставени по барање на ОЈО.

Одделот постапуваше и по 63 поднесоци за употребена физичка сила врз граѓани, при што утврдено е дека 19 поднесоци се неосновани, во 40 (30) случаи поради недостиг на докази не може да се утврдат наводите за употребена физичка сила, два поднесоци се делумно основани, додека четири поднесоци се основани, за што се поднесени три кривични пријави за сторени три кривични дела „малтретирање во вршење на служба“.

Оваа година, Одделот излезе на лице место на 50 (52) случени сообраќајни незгоди во кои учествувале возила сопственост на Министерството, при што во однос на истите изречени се задолжителни мерки да бидат поведени 11 (14) постапки за утврдување на материјална одговорност. Одделот продолжи и со вршење на контроли во организациски единици на МВР, при што во случаите каде се утврдени неправилности изрекувани се соодветни задолжителни мерки.

1.6 ОДДЕЛ ЗА ФИНАНСИСКИ ПРАШАЊА

Одделот за финансиски прашања е задолжен за финансирање на Министерството за внатрешни работи, со средства обезбедени со Буџетот на Република Северна Македонија, од сопствени приходи обезбедени врз основа на платени услуги, самофинансирачки активности и дополнителни извори на средства од донации. Во 2021 година е изготвена предлог - буџетска пресметка на Министерството за 2022-2026 година, а согласно трезорското работење беа изготвени годишни и месечни планови на Буџетот за 2021 година, кои претставуваат рамка за реализирање на одобрените средства од Буџетот и контролен механизам за наменско трошење. Врз основа на Правилникот за начинот на спроведување на општите финансиски процеси, донесено е Решение за внатрешна распределба на вкупниот одобрен Буџет за 2021 година, кое беше менувано по извршен Ребаланс на Буџетот и по извршени пренамени на средства согласно добиени одобренија од Министерството за финансии. Редовно беше спроведувана контрола на добиените барања за плаќања и за законска реализација на буџетските средства. Согласно Правилникот за начинот на давање на овластувања, беше изготвен Регистер на овластување за МВР, во кој беа евидентирани сите лица кои имаат добиено Решение за генерално овластување. На месечно ниво се доставуваа Извештаи за обврските по сите сметки на МВР кон добавувачи и пријавувани во Министерство за финансии online преку апликација ЕПЕО – Електронски систем за пријавување и евиденција на обврски. Годинава започна да се врши пресметка на налози за службени патувања во земјата, поради изготвени две нови Процедури за исплата на дневници за службено патување во земјата на вработени во МВР. Навремено се реализираа активностите во делот на евиденција на финансиски документи, излезни и влезни фактури, побарувања од коминтенти и вработени. Пресметка и исплата на надоместоците на бруто платите за вработените се вршеше навремено, врз основа на месечни планови доставени до Министерството за финансии.

По изготвени решенија од надлежни служби за правни работи, реализирана е исплата на бонус плата за 2020, 2018 и 2017 година, за вработени кои оствариле над 150 часа прекувремена работа. Реализирана беше и исплата на надомест за исхрана за работа ноќе за вработени кои повеќе од една третина од работното време во текот на 2020 година го одработиле ноќе. Продолжија активностите за реализација на проектот за преземање податоци за стажот на осигурување и платите (пријави М4) за вработените во МВР од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Северна Македонија, согласно Меморандумот за деловна соработка и беа обработени предмети за 152 вработени.

Во делот на материјално сметководство се вршеше навремено и ажурно сметководствено евидентирање на основните средства, оружје и опрема за вооружување, ситен инвентар, залиха на материјали, резервни делови и слично. Продолжија активностите за имплементација и развој на модулот за финансиско и материјално сметководство и модулот за бар кодиран попис во рамките на новото софтверско решение за интегрирано материјално, финансиско, сметководствено и магацинско работење - АССЕКО и за таа цел во рамките на пописот за 2021 година извршено е делумно одбележување на средствата со бар - кодови. Согласно барањата на стандардот МКС EN ISO 9001:2005, во Одделот за финансиски прашања, спроведени се интерни проверки од страна на Единицата за управување со квалитет и постапено според препораките од страна на сертификационото тело АМ ЦЕРТ ДООЕЛ Скопје, за унапредување на Системот за менаџмент со квалитет изготвен е Прирачник на Одделот. Во 2021 година вработените во Одделот за финансиски прашања, активно учествуваа во обуки од областа на финансиското работење со цел унапредување на компетенциите и континуирано усовршување.

1.7 ОДДЕЛ ЗА ПРЕКРШОЦИ

Одделенијата за прекршоци при водење на прекршочната постапка и изрекувањето на прекршочните санкции во 2021 година продолжија со имплементација на одредбите од Законот за прекршоци, Законот за општа управна постапка и другите процесни и материјални прописи кои се во надлежност на комисиите.

Работните задачи во надлежност на Одделот за прекршоци се извршуваа во континуитет. Во тековната 2021 година, во Одделот примени се вкупно 139.806 (77.535) прекршочни предмети, односно нивниот број е зголемен за 80% во споредба со 2020 година, а решени се (105.864) 56.901 предмети, односно бележиме зголемување од 86% повеќе во однос на 2020 година.

Најголем дел од примените прекршочни предмети во 2021 година се за сторени прекршоци по Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата - 42.629 (161.169), при што решени се 20.135 (16.534) предмети. По ова следат предметите за сторени прекршоци утврдени со Уредбата со законска сила за носење лична заштита на лицето заради спречување на ширење на заразната болест предизвикана од Covid 19 и заштита на населението за време на вонредна состојба и Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на населението од

заразни болести - вкупно 76.284 (40.497) предмети. Од нив решени се 67.336 (19.420) предмети, како и 15.757 (15.524) предмети за сторени прекршоци по Законот за возила, од кои се решени 14.570 (3.076) предмети.

1.8 ЦЕНТАР ЗА ОБУКА

Во 2021 година, Центарот за обука, согласно планираните активности од Стратешкиот план на Министерството за внатрешни работи и Стратегијата на Центарот за обука и согласно барањата за обуки од организациските единици за управување со човечки ресурси, спроведуваше основни и континуирани обуки за потребите на работниците во организациските единици на Министерството.

Во текот на 2021 година во Центарот беа спроведени следните обуки: основна обука за полицаец, за ментори, за раководни работници-оценувачи, децентрализирани обуки за ментори, за обучувачи, обука за ракување со оружје, за полициско постапување со припадници на маргинализирани групи, за менаџмент на прво-ниско ниво, за присилно запирање со Стингер и обука за избори.

Од страна на вработени во Центарот за обука извршени се ревизија, измени и надополнувања на наставните програми со сите потребни задачи за учење и тестови за компетенции, согласно новите законски измени донесени од страна на Министерот за внатрешни работи и Директорот на Бирото за јавна безбедност.

Центарот за обука во континуитет соработува и добива поддршка од меѓународни организации и други полициски институции.

1.9 ОДДЕЛ ЗА ЕВРОПСКА УНИЈА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Секторот за преговори и евроинтеграција преземаше активности поврзани со евроинтеграциските процеси и редовно доставуваше извештаи до Европската Комисија за напредокот на Северна Македонија во исполнувањето на реформските приоритети, пред сè во делот на Поглавјето 24 - Правда, слобода и безбедност, но исто така и за други прашања кои се од интерес на Европската Комисија, за Придонес кон Извештајот на Европската Комисија за напредокот на земјата и Придонес кон Извештајот на Европската Комисија за

мониторинг на механизмот за суспензија на визна либерализација во Република Северна Македонија. Исто така, зеде учество во организација на состаноци со експерти од Европска комисија како што е 17-тиот состанок со експерти на Европската Комисија, на Комитетот за стабилизација и асоцијација помеѓу Северна Македонија и Европската Унија, 16-тиот состанок на Поткомитетот за правда и внатрешни работи, Оценската комисија за борба против

организираниот криминал и корупцијата, министерскиот форум за правда и внатрешни работи.

СПЕ вршеше подготовка на материјали и координација на Министерска конференција за сексуална експлоатација на деца, која се одржа во Брдо, на кој учествуваа Министерите за внатрешни работи на земјите-членки на ЕУ, земјите во Шенген зоната, партнерите од Западен Балкан и Соединетите Американски Држави. СПЕ во 2021 година, учествуваше во неколку работни тела поврзани со изготвување нови законски и подзаконски мерки од аспект на усогласување на националното законодавство со ЕУ законодавство и тоа во Работни групи за изменување и дополнување на законот за гранична контрола, креирање на миграциона политика на Северна Македонија, која изминатата година активно работеше на изготвување на текстот на нова Резолуција за миграциска политика, основен стратешки документ од областа кое го усвојува Собранието, а се однесува за периодот од 2021 до 2025 година, на измени на Законот за странци за време на вонредна состојба, изготвување на Предлог на закон за промет и заштита од експлозивни материји, од аспект на изготвување анализи во однос на усогласување со директивите на Европската Унија и изготвување на коресподентните табели, изготвување на Подзаконски пропис кој е предвиден во новиот Закон за изменување и дополнување на законот за оружјето, учество во имплементација на Патоказот за изнаоѓање одржливо решение за незаконското поседување, злоупотреба и трговија со мало и лесно оружје и муниција во Западен Балкан до 2024 година и изготвување на Стратегија за контрола на мало и лесно оружје со акциски план за период 2022 – 2025 година. Секторот, преку свои претставници активно учествува и во работата на две Комисии и тоа: за Националната Комисијата за контрола на мало и лесно оружје и Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција.

Сектор за IPA и програми на заедницата извршуваше активности кои се однесуваат на програмирањето, мониторингот, следењето и координацијата на активностите за имплементација на IPA проектите. Во делот на програмирањето, земено е учество во подгрупата „Внатрешни работи“ за Секторска координација на ЕУ фондови, потоа програмирање за IPA III програмата, подготовка на Изјавата за гаранција и Листа за проверка на потпишување на Изјавата за гаранција на СПО за 2021 година и подготовка на Изјава за управување и Листа за проверка на потпишување на Изјавата за управување на IPA Координатор за 2021 година. Во делот на техничка имплементација, остварена е соработка со Делегација на ЕУ за подготовка на тендерска документација во рамките на националната IPA 2021 година, изработка на Проектни задачи и Индикативен Буџет за проект од Акцискиот документ „EU against organised crime, in support of trade and human rights“ IPA 2021-Дигитализација и проширена употреба на истражни и контролни записи и податоци (Digitalisation and extended use of investigation and control records and data) и изработка на Твининг фише за проектот Јакнење на институционалните капацитети во справувањето со организирани криминални групи и кривични предмети поврзани со културно наследство и еколошки криминалитет (Strengthening the institutional capacities in dealing with organized criminal groups and criminal cases related to cultural heritage and environmental crime). Во делот на мониторингот преземени се активности за следење и одобрување на извештаите, верификација на фактури и учество на состаноци на Управни Комитети за вкупно девет

проекти. Во 2021 година извршено е ревидирање на Регистарот за ризици за IPA I и IPA II програмата, изработени се Табели за следење на ревизорски наоди, квартални извештаи за преземени корективни мерки за IPA I и IPA II програмата и Акциски план за планирани корективни активности за надминување на наодите на внатрешната ревизија во насока на верификација на ефективното функционирање на системите за управување и контрола во IPA структурите. Преку Одделението за програми на заедницата преземени се активности за аплицирање во рамките на програмата ХОРИЗОНТ 2020 на Европската Унија, при што аплицирано е на седум проекти, а во соработка со Центарот за спроведување на законот во Југоисточна Европа реализирани се и активности за придружно аплицирање на две предлог проектни идеи.

Во делот на мултилатерална соработка, претставниците на Министерството за внатрешни работи континуирано учествуваа на онлајн настани организирани од меѓународни организации, а реализирани се повеќе работни средби со физичко присуство на резидентни претставници од меѓународните организации кои делуваат во Северна Македонија. Секторот за меѓународна соработка го координираше процесот на добивање на меѓународни донации и помош за справување со пандемијата, а за времетраењето на забраните за движење, истиот преземаше активности и како контакт точка за координирање на процедурите за издавање на дозволи за движење на дипломатите.

Во текот на 2021 година потпишани се шест договори за донација и три меморандуми за соработка, а непречено се одвиваше и спроведувањето на проекти помеѓу МВР и меѓународните организации од областа на внатрешната безбедност.

Оваа година нашата држава, преку МВР на Република Северна Македонија вонредно ја презеде улогата на претседавач со Конвенцијата за полициска соработка на Југоисточна Европа во периодот од 01.09.2021 – 31.12.2021 година и во координација и соработка со Секретаријатот на КПС ЈИЕ организираше и спроведе неколку активности: состанок на Работна група во врска со соработката помеѓу Заеднички контакт центри воспоставени помеѓу страните на Конвенцијата, состанок на Експертската работна група, состанок на тематската работна група за размена на информации во поглед на кривотворени и фалсификувани документи и 22-риот Состанок на Комитетот на Министри на КПС ЈИЕ. Министерството заеднички претседаваше со Управната група за преземени обврски од областа на безбедност со Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска и ја искористи можноста да биде иницијатор и организатор за спроведување на т.н. Симулациска вежба за размена на информации во реално време одржана во периодот од 12 – 15 септември 2021 година во Охрид. Република Северна Македонија го презеде Претседавањето со МАРПИ, а Министерството за внатрешни работи како државен орган стана член на Глобалната оперативна мрежа за антикорупциски органи- Globe Network.

2. СОСТОЈБИ СО ДВИЖЕЊЕ НА КРИМИНАЛОТ, ЈАВНИОТ РЕД И МИР, СООБРАЌАЈОТ И ГРАНИЧНАТА БЕЗБЕДНОСТ

2.1 СОСТОЈБИ И ДВИЖЕЊЕ НА КРИМИНАЛИТЕТОТ

Вкупниот криминалитет во државата бележи намалувачки трендови, при што бројот на регистрираните кривични дела е намален за 9,2% во споредба со 2020 година. Намалувањето на криминалитетот е најизразено во областа на економскиот криминал, поради намалувањето на кривичните дела кои се поврзани со непочитување на здравствените прописи и преземањето на мерките за спречување на пандемијата од Covid 19, а покрај ова, за посебно одбележување е намалувањето на класичниот криминал, кој бележи намалување за 4,7% во споредба со претходната година, со што кривичните дела во оваа област се на најниско ниво во последните 16 години.

На подрачјето на Република Северна Македонија во текот на 2021 година евидентирани се вкупно 23.058 (25.400) кривични дела.

Во 2021 година, кривично се пријавени 17.302 (18.278) сторители, од кои 31 се правни лица, а 1.232 сторители се деца. Вкупната ефикасност е зголемена на 61%, за разлика од 2020 година кога изнесуваше 58,6%, со што истата е највисока во последните 15 години. Значајно е да се напомене дека годинава е забележано е намалување на кривичните дела извршени од деца за 14,7%.

Област на криминал	кривични дела	
	2021	2020
КЛАСИЧЕН	18129	19036
ОРГАНИЗИРАН	194	147
ЕКОНОМСКИ	3857	5335
НЕДОЗВОЛЕНА ТРГОВИЈА	875	875
КД ПРОТИВ ДРЖАВАТА	3	7

Табела бр.1 Број на кривични дела по област на криминал

Според видовите на криминалитетот, најзастапени се кривичните дела од областа на класичниот криминалитет кои имаат учество од 78,6% во вкупниот криминалитет, а потоа следат кривичните дела од областа на економскиот криминал, кои оваа година имаат застапеност од 16,7% во вкупниот криминалитет.

Според местото на извршување, најголемиот број на кривични дела се регистрирани на подрачје на СВР Скопје, по што следат подрачјата на СВР Битола, СВР Штип и СВР Тетово.

СЕКТОРИ ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ	кривични дела 2021			сторители 2021		
	2020	2021	намалување/ зголемување	2020	2021	намалување/ зголемување
СКОПЈЕ	11.422	10.257	-10,2	5.577	5.634	1,02
БИТОЛА	2.699	2.665	-1,26	2.298	2.106	-8,36
ВЕЛЕС	1.237	1.283	3,72	1.032	1.099	6,49
КУМАНОВО	1.397	1.552	11,10	1.182	1.479	25,13
ОХРИД	1.934	1.813	-6,26	1.662	1.687	1,50
СТРУМИЦА	1.903	1.249	-34,37	2.067	1.310	-36,62
ТЕТОВО	2.020	2.030	0,5	2.120	2.093	-1,27
ШТИП	2.733	2.161	-20,93	2.227	1.754	-21,24
ОСОСК	55	48	-12,73	113	140	23,89
ВКУПНО	25.400	23.058	-9,22	18.278	17.302	-5,34

Табела бр.2 Број на кривични дела по Сектори за внатрешни работи

2.2 КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ДРЖАВАТА

Во 2021 година откриени се три кривични дела против државата, при што две од нив се делата „предизвикување омраза, раздор или нетрпеливост врз национална, расна, верска и друга дискриминаторска основа“, а третото кривично дело е „расна и друга дискриминација“. Во рамки на откриените кривични дела, кривично пријавени се 10 сторители, од кои еден е малолетник.

Во споредба со 2020 година, кривичните дела против државата бележат намалување за 57%, а покрај наведениот параметар, видот и тежината на откриените кривични дела дополнително покажува дека состојбите во овој домен се стабилни, при што не се откриени кривични дела кои може сериозно да ги загрозат виталните интереси на државата.

Во рамки на предметната област, Бирото за јавна безбедност континуирано и насочено презема мерки и активности за рано детектирање, превенција и благовремено откривање на сите кривични дела против државата, при што во 2021 година беше спроведен и процес за репатријација на четири машки лица – странски терористички борци, пет жени и 14 деца. По спроведената репатријација, заради определена мерка притвор, четири лица кои не беа достапни за органите на прогонот, а се кривично пријавени за сторени кривични дела „учество во странска војска, полиција, паравоени и параполициски формации“, беа спроведени во Истражен затвор Скопје, при што за лицата кои не се опфатени во кривично-правни настани, отпочнат е процес на дерадикализација, ресоцијализација и реинтеграција во општеството.

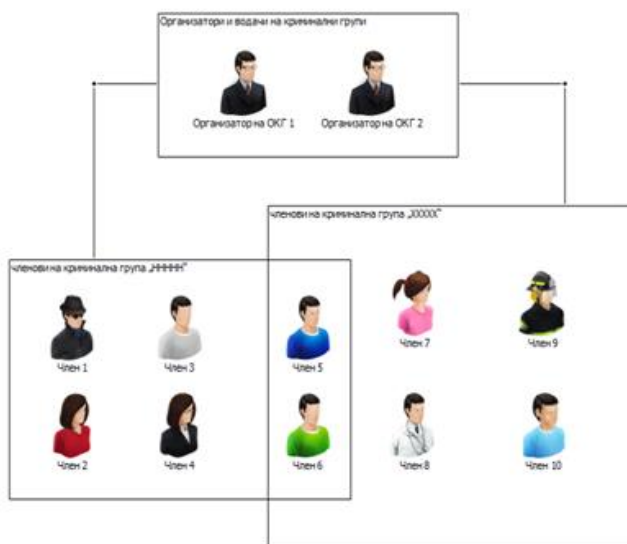
2.3 ОРГАНИЗИРАНИ КРИМИНАЛНИ ГРУПИ ВО 2021 ГОДИНА

Во текот на 2021 година, сузбиени се 14 организирани криминални групи (ОКГ), во рамки на кои кривично се пријавени вкупно 99 лица. Најголем број од сузбиените групи, односно 10 ОКГ се од областа на недозволена трговија со дрога, две од областа на криумчарење мигранти и по една криминална група од областа на НТ со културни добра и злоупотреба на службена положба и овластување.

НТ со дрога – 10 групи

Годината ја одбележаа значајни резултати во криминалната област недозволена трговија со дрога, во рамки на која се сузбиени 10 (шест) организирани криминални групи. Во овие ОКГ членувале вкупно 61 лице, од кои седум лица се странски државјани од Р. Албанија, а кривично се пријавени по пет полициски и царински службеници.

Од сузбиените групи, седум делувале на меѓународно, а три на национално ниво. Најмногу од групите, односно шест се инволвирани во НТ со марихуана – шест, три групи со разновиден вид на наркотична дрога и една група со прекурзори.

Покрај НТ со дрога како главна криминална област, две групи се занимавале со НТ со оружје и сериозен криминал, а една група и со криумчарење.

Во рамките на реализациите на криминалните групи беа запленети 502.949 грама марихуана, 1.599.600 таблети прекурзори Decancit SR, 100,5 грама кокаин, 3,2 грама хашиш, потоа пиштоли, пушки, муниција, патнички моторни возила, мобилни телефонски апарати и др.

Криумчарење на мигранти - две групи

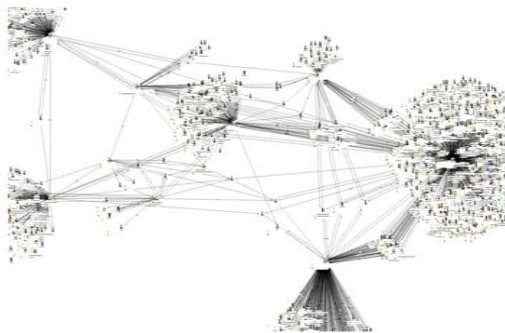

Во областа на криумчарење мигранти, годинава се сузбиени две организирани криминални групи, за кои кривично се пријавени 19 сторители, за сторени кривични дела „организирање група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со дете“ и „криумчарење на мигранти“.

Првата група е 13-члена организирана криминална група која подолг временски период делувала на територија на Република Северна Македонија со строга хиерархиска поставеност, предводена од лице од Велес, кое со две лица со потекло од Блискиот Исток организирале криумчарење на мигранти, по потекло од Блискиот и Средниот Исток. Мигрантите биле илегално префрлани на територијата на Р.С.Македонија од Р.Грција, преку илегални премини на т.н. „зелена граница“ во околината на Гевгелија, Струмица и Демир Капија, од

каде потоа со помош на водичи т.н. „качаџи“, координирано се доведувале на претходно утврдени и договорени локации. Од овие локации организаторот на организираната криминална група договарал нивно превземање од страна на членовите на криминалната група, при што со патнички и товарни моторни возила ги превезувале до претходно договорените локации во Кумановско-липковскиот регион, а оттаму преку територијата на Р.Србија кон државите на ЕУ.

Втората група е составена од шест лица (од нив по двајца се од Пакистан и од Авганистан) кои илегално пренеле во група од 35 илегални од Р. Грција до регион во близина на граничната линија со Р со сила и сериозна на илегалните мигранти, нивната состојба на слобода на движење, а користољубие, со цел да имотна корист изнудувале дополнителни парични средства од лицата со цел да им овозможат нивно понатамошно префрлување на територија на Р.Србија, а со крајна дестинација земјите од ЕУ.

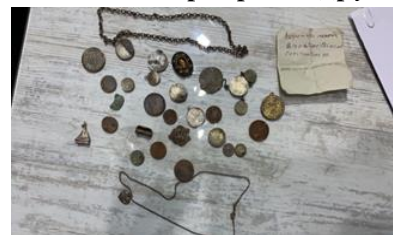
улога на водичи и засолниле мигранти (од кои девет деца) Кумановско-Липковскиот импровизирани кампови на Србија. Притоа со употреба закана врз животот и телото злоупотребувајќи на немоќ ја ограничиле нивната преку измама и од се стекнат со противправна

НТ со културни добра – една група

Од областа на недозволена трговија со културни добра сузбиена и кривично пријавена е осумчлена криминална група, чии членови вршеле ископување на археолошки предмети кои претставуваат добро под привремена заштита или културно наследство на Северна Македонија, најчесто на подрачјето на ливиштето „Нице –Кајмакчалан“. Групата користела современи апарати за идентификација и лоцирање на злато, сребро и други благородни метали, старо оружје и слично, располагале со карти, мапи и скици за локации и места каде има

такви наоѓалишта. Организаторите контактирале и соработувале со лица во земјата и во странство (Р Грција и Р Хрватска) во врска со продажба и изнесување во странство на археолошки предмети, природни реткости и благородни метали кои ги пронаоѓале, а еден од членовите соработувал и со лица од Р Албанија.

Злоупотреба на службена положба и овластувања – една група

Во областа на злоупотреба на службена положба и овластувања сузбиена е 11-члена организирана криминална група, македонски државјани, од кои 10 лица се овластени службени лица вработени во Одделот за граѓански работи при Министерството за внатрешни работи. Членовите на оваа организирана криминална група, со злоупотреба на службената положба и овластувања издале/изработиле 219 македонски биометриски патни исправи на

лица странски државјани и еден македонски државјанин, употребувајќи идентитет и лични податоци од македонски државјани кои не поседувале биометрски лични документи.

2.4 НАЦИОНАЛЕН КООРДИНАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА СУЗБИВАЊЕ НА ОРГАНИЗИРАН И СЕРИОЗЕН КРИМИНАЛ

Директниот пристап до базите на податоци, кои се во надлежност на различните институции, овозможи Националниот координативен центар за сузбивање на организиран и сериозен криминал да се етаблира како корисна алатка за меѓунституционална соработка во прибирање податоци, размена на информации, докази и координирање на конкретни заеднички постапувања во сузбивањето на организираниот и сериозен криминал на национално ниво. На овој начин, активностите на НКЦСОСК континуирано придонесуваа кон подобрување и забрзување на процесите за прибирање и размена на информациите, како во делот на разузнавачките и оперативните активности, така и во делот на предистражните и истражни постапки, со што се зголемува квалитетот и поткрепувањето на предметите кои се проследуваат до јавното обвинителство. И годинава, Центарот вршеше меѓуинституционална координација и размена на податоци и информации помеѓу сите вклучени институции (Министерството за внатрешни работи, Царинската Управа, Управата за финансиска полиција, Управата за финансиско разузнавање и Управата за јавни приходи), вклучувајќи ги и потребите кои се поврзани со делот на меѓународната полициска соработка и потребите на останатите организациските единици во Министерството за внатрешни работи. Зајакнувањето на меѓуинституционалната соработка се одвиваше врз основа на конкретно доставени барања за добивање на податоци, размена на информации, изготвување на анализи по конкретни предмети, иницирање и одржување на координативни состаноци помеѓу различните институции во зависност од надлежноста поврзани со конкретни информации и случаи, како и информирање за преклопување на предмети на работа на две или повеќе институции.

Годинава, зголемена е размената на податоци преку НКЦСОСК, односно постапено е по 539 примени и испратени барања, од кои 484 барања се доставени од институциите вклучени во НКЦСОСК за проверки во достапните бази на податоци, а 55 барања од страна на НКЦСОСК се испратени до институциите за дополнителни проверки и постапување. За потребите на различните институции извршени се проверки за вкупно 1.360 физички лица, 139 правни лица, како и за 1.360 моторни возила за утврдување на сопственост или влез/излез на граничните премини во Р Северна Македонија, како и извршени пет проверки за увоз на оружје. Исто така, разменети се 47 информации помеѓу различните институции по принципот „потребно е да знае“ кои се доставени за натамошно постапување до надлежни организациони единици.

2.5 КОРУПЦИЈА

Министерството за внатрешни работи ги интензивираше мерките и активностите кои се поврзани со откривањето на корупција, при што во 2021 година откриени се 157 (97) кривични дела, што претставува зголемување на откривачката функција за околу 62%. Во рамки на откриените случаи, кривично се пријавени 261 (161) сторител, додека причинетата материјална штета е проценета во износ од над 149 (100,2) милиони денари.

Во најголем дел од откриените кривични дела се работи за коруптивни злоупотреби, кои имаат учество од 68,2% во однос на целата област за корупција. Во 2021 година откриени се 107 коруптивни злоупотреби и истите бележат зголемување за 53% во однос 2020 година кога беа откриени 70 дела. Во рамки на откривањето на коруптивните злоупотреби, кривично се пријавени 198 (119) сторители, а причинетата материјална штета е проценета во износ од над 115,4 милиони денари. Најголем број од злоупотребите се откриени на подрачје на СВР Охрид-26 и СВР Битола-24, потоа на подрачје на СВР Скопје - 21, по 10 дела на подрачје на СВР Куманово и СВР Штип, седум од страна на ОСОСК, а најмал број на коруптивни злоупотреби се откриени на подрачје на СВР Струмица-четири, СВР Тетово-три и СВР Велес – две.

Покрај коруптивните злоупотреби, во 2021 година откриени се и 30 кривични дела „несовесно работење во службата“ со коруптивни елементи за кои кривично се пријавени 36 сторители, а со нивното извршување предизвикана е материјална штета над 31,8 милиони денари, потоа четири кривични дела „перење пари и други приноси од казниво дело“, како и едно дело „намерно предизвикување стечај“.

Во областа на класичната корупција откриени се вкупно 15 кривични дела, од кои осум случаи на „поткуп при избори и гласање“, за кои кривично се пријавени девет сторители, потоа четири кривични дела „давање поткуп“, сторени од четири физички лица кои нуделе поткуп на полициски службеници, како и три дела „примање поткуп“, за кои пријавени се пет лица кои примиле поткуп во рамки на извршување на својата службена должност во својство на полициски службеници, државен инспектор за животна средина, доктор и управител на правно лице.

Овој вид на инкриминации најчесто се вршат од вработени во државните институции, јавните установи и претпријатија, како и физички лица, кои се инволвирани во коруптивни активности во делот на административното работење, вработувањата, даночните обврски, издавањето на дозволи и лиценци, потоа во областа на здравството, јавните набавки, земјоделството, шумарството и водостопанството, катастар и останати јавни услуги, коруптивно однесување за време на изборен процес, како и во областа на образованието, полицијата, урбанизмот, издавањето на концесии итн.

Индексот за перцепција на корупцијата како водечки глобален индикатор за нивото на корупција во јавниот сектор, согласно податоците на Transparency International во 2021 година, ја рангира нашата земја на 87 мо место, што укажува на подобрување на состојбата во однос на 2020 година, кога нашата земја беше рангирана на 111 то место, а воедно претставува највисок рејтинг од 2016 година наваму.

2.6 ПЕРЕЊЕ ПАРИ

Годинава, регистрирани се вкупно шест кривични дела (девет) „перење пари и други приноси од казниво дело“, за кои кривично се пријавени 10 (11) сторители, што претставува опаѓачки тренд на овие дела компаративно со претходните три години.

Во два случаи, перењето пари е поврзано со корупција, а кривично се пријавени седум сторители за сторени четири кривични дела. Во првиот случај станува збор за три лица кои во текот на 2016, 2018 и 2019 година преку услуга за брз трансфер на пари на своите трансакциски сметки, врз основа на нерегулиран правен основ, во повеќе наврати примиле парични средства (евра и американски долари) во денарска противвредност од 1.818.026 денари, како и 3.750 денари. Паричните средства биле испратени од страна на непознати лица од Р. Германија, Швајцарија и Косово, по што ги подигале паричните средства и во повеќе наврати ги предавале на рака на непознат државјанин на Р. Турција, кој престојувал во Република Северна Македонија, при што истиот за возврат им давал паричен износ од 1.000 денари. На овој начин пријавените се стекнале со вкупна противправна имотна корист во висина од 1,8 милиони денари.

Во вториот случај две лица во својство на членови на извршен одбор на Здружение на возачи – Делчево во државна сопственост, кои биле помогнати од уште шест лица, ја злоупотребиле службената положба и овластување преку низа незаконски дејствија во периодот од 2010 до 2018 година, а со цел стекнување на противправна имотна корист, при што извршено е прибавување и преземање на целокупниот имот и имотните права на Здружението, со што нанесена е материјална штета од 25,5 милиони денари.

Исто така, две кривични дела се откриени во делот на преземените активности за откривање на противзаконито постапување при регистрација на моторни возила, при што кривично се пријавени три сторители, кои ги извршиле и кривичните дела „фалсификување исправа“, „злоупотреба на службена положба и овластување“, „употреба на исправа со неистинита содржина“.

2.7 ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ

Според извештајот на Амбасадата на САД за трговија со луѓе за 2021 година¹, Република Северна Македонија вложува значителни напори за да ги исполни во целост минималните стандарди за сузбивање на трговијата со луѓе и покрај влијанието на пандемијата врз нејзиниот капацитет за борба против овој вид на криминал. Вложените напори вклучуваа осудителни пресуди за повеќе лица за трговија со луѓе и изрекување значителни казни, потоа идентификување повеќе жртви, зголемување на превентивните мерки, како и подготовка на Национална стратегија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција и Национален акциски план за борба против трговија со луѓе и илегална миграција 2021-2025 и одржување на редовни виртуелни состаноци на координативните тела.

Според статистичките податоци во текот на 2021 година, идентификувани се 48 жртви на трговија со луѓе/деца, од кои 36 се од машки пол и 12 од женски пол, меѓу кои шест се деца. Според видот на експлоатацијата, најголем дел од жртвите се трудово експлоатирани. Во

¹ <https://mk.usembassy.gov/mk/2021/>

однос на преземените мерки на кривичен прогон и оваа година не се регистрирани кривични дела од областа на трговијата со луѓе и трговијата со деца, исто како и во 2020 година.

Република Северна Македонија презема организирани мерки и активности и спроведува планирани акциски контроли по угостителски објекти, со цел откривање на жртви на нелегална трговија, кои под параванот на танчерки, келнерки, собарки и други форми на нелегално вработување од страна на сопствениците на угостителските објекти под присилба се принудени да даваат сексуални услуги.

Акциски контроли во УО- странски државјанки	2021	2020	2019
Број на акциски контроли	32	24	45
Број на угостителски објекти	13	14	68
Број на странски државјанки	213	124	204

Табела бр.3 Број на акциски контроли во УО и откриени странски државјани

Во таа насока, во текот на 2021 година, спроведени се 32 акциски контроли во угостителски објекти со цел откривање на странски државјанки кои нелегално престојуваат и работаат како танчерки и пејачки. Сите контроли се спроведени во западниот дел од државата и тоа 20 се на подрачјето на Тетово, а 12 од контролите се спроведени во Гостивар.

При извршените контроли затекнати се 213 странски државјанки, од нив, 79 лица (36 од Албанија, десет од Русија, девет од Косово, по осум од Украина и од Србија, пет од Бугарија и по една од Литванија, од Молдавија и од Босна и Херцеговина) биле со непријавен престој и без дозвола за работа. За констатираните неправилности поднесени се 20 барања за поведување прекршочна постапка за сторени 14 прекршоци од Законот за странци, а од страна на судот изречени им се глоби и забрана за влез во државата.

2.8 КРИУМЧАРЕЊЕ МИГРАНТИ

Во областа на криумчарење мигранти, откриени се 64 случаи, во кои се криумчарени 815 мигранти, додека минатата година, криумчарени беа 2.723 мигранти при откриени 95 случаи. Во однос на земјата на потекло, доминираат мигрантите со потекло од Пакистан-254, додека во првите топ пет земји се вбројуваат и мигранти од Куба-141, Индија-134, Сирија-132, Еритреја-45 итн.

Криумчарење мигранти	2021	2020	намалување/ зголемување
Откриени случаи	64	95	-32,6%
Број на кривични дела	49	65	-24,6%
Број на сторители	77	92	-16,3%
Број на мигранти	815	2723	-70%
Криминални групи	2	3	-33,3%

Табела бр.4 Криумчарење мигранти 2020/2021

Од извршените согледувања, откриените случаи на криумчарење мигранти, бележат намалување за 33%, а намалување за повеќе од 70% бележат и криумчарените мигранти, споредбено со истиот период минатата година.

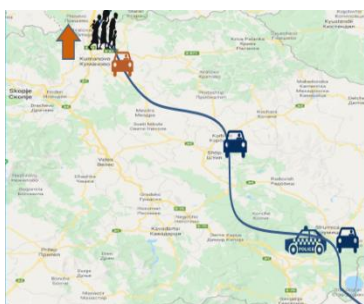
Сузбиени организирани криминални групи

Сузбиени се две организирани криминални групи, првата, 13-члена организирана криминална група, подолг временски период делувала на национално ниво, односно на територија на Северна Македонија. Била предводена од лице од Велес, кое заедно со две лица со потекло од Блискиот Исток организирале криумчарење на мигранти, по потекло од Блискиот и Средниот Исток.

Мигрантите биле илегално префрлани на територијата на Р.С.Македонија од Р.Грција, преку илегални премини на т.н. „зелена граница“ во околината на Гевгелија, Струмица и Демир Капија, од каде потоа со помош на водичи т.н. „качаци“, се носеле на претходно утврдени и договорени локации. Од овие локации организаторот на групата преку членовите на криминалната група договарал нивно превземање со патнички и товарни моторни возила превезување до претходно договорените локации во Кумановско-липковскиот регион, а оттаму илегално ги префрлале преку српско-македонската граница, во Р.Србија, по што заминувале кон земјите ЕУ.

Во вториот случај се работи за сузбиена шестчлена група (во која по двајца членови се од Пакистан и Авганистан и две непознати лица) кои во улога на водичи илегално пренеле и засолниле група од 39 илегални мигранти (од кои девет деца) од Грција до Кумановско-липковскиот регион, при што ги сместиле во импровизирани кампови поставени на граничната линија со Србија. Притоа со употреба со сила и сериозна закана врз животот и телото на илегалните мигранти, злоупотребувајќи ја нивната состојба на немоќ ја ограничиле нивната слобода на движење, а преку измама и од користољубие, со цел да се стекнат со противправна имотна корист изнудувале дополнителни парични средства од лицата со цел да им овозможат нивно понатамошно префрлување на територија на Р.Србија, а со крајна дестинација земјите од ЕУ. Од вкупно пријавените лица, во рамките на овие две организирани криминални групи, за кривични дела „организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе, трговија со малолетно лице и криумчарење на мигранти“ се пријавени 12 од сторителите, додека останатите само за кривичните дела „криумчарење мигранти“ и помагање во врска со кривичното дело.

Рути на движење

Во 2021 година најчесто користена рута на движење на криминалните групи кои се занимаваат со криумчарење на мигранти е патниот правец Гевгелија-Валандово-Демир Капија-Неготино-Велес-Скопје-Куманово, а како алтернативна рута се повеќе се користат магистралните и регионални патишта во источниот дел на државата, односно преку планината Беласица до Струмица – Штип - Свети Николе – Куманово - Крива Паланка, а годинава како рута се користеше и планината Огражден, преку

Суви Лаки, кон Берово, а оттаму Кочани – Штип – Свети Николе до Кумановско – Липковскиот регион и понатаму преку српско-македонската граница. Криминалните групи ја одредуваат и честопати ја менуваат рутата на движење на мигрантите, во зависност од нивните сознанија за поставеност на полициските патроли, како и од временските услови. Истоварот на мигрантите на критичните точки во северниот дел од државата најчесто се врши дење и истите се прифаќаат од страна на мигранти кои имаат улога на водичи т.н. качаци кои ги сместуваат во напуштени објекти, додека во вечерните часови, криумчарите ги носат мигрантите кон селата Лојане и Ваксинце.

Модус на делување

Како олеснувачи на илегалната миграција се јавуваат криминалните групи во државата кои делуваат на регионално, национално и меѓународно ниво, а во 2021 година, честопати беа идентификувани илегални мигранти од Пакистан и Авганистан кои добро ја познаваат конфигурацијата на теренот кои инфилтрирани во групите мигранти се јавуваат во улога на водичи, т.н. „качаци“. Тие обично имаат добри конекции со криминалните групи кои делуваат на територија на Република Северна Македонија. Локалните жители од пограничните области, исто така се користат како водичи поради тоа што ја познаваат конфигурацијата на теренот, алтернативните патеки и местата каде можат да ги засолнат мигрантите во случај да најде полициска патрола.

Мигрантите вообичаено се сместуваат привремено во куќи на локални жители, напуштени објекти на иселени лица во странство или во импровизирани кампови и шуми. За комуникација се користат современи паметни телефони, дрoнови, оптички уреди за ноќен надзор, интернет апликации кои овозможуваат да се сокрие IP адресата или апликации за навигација кои се бесплатни за инсталирање и преку кои споделуваат рути за движење со цел избегнување на транспортните коридори и избегнување физички контакти помеѓу криумчарите и мигрантите.

Во однос на средствата за транспорт на мигрантите, оваа година зголемен е бројот на случаи на криумчарење со патнички возила од типот „ауди“, „мерцедес“ и „фолксваген“, за разлика со 2020 година кога беа регистрирани неколку случаи криумчарење мигранти со товарни возила, со цел транспорт на што поголем број мигранти. Се користат лажни регистарски ознаки за возилата или пак украдени регистарски ознаки, а транспортот најчесто се врши во раните утрински часови или во вечерните часови кога се прави смена на полициските службеници.

2.9 НЕДОЗВОЛЕНА ТРГОВИЈА СО ДРОГА

Министерството за внатрешни работи и во 2021 година посвети исклучително внимание на борбата против недозволената трговија со дрога и продолжи со уште поголем интензитет во организирано и сеопфатно спротиставување на овој облик на криминал.

Како резултат на интензивирани мерки и активности, значајни постигнувања се евидентни во сите сегменти, а особено во спроведувањето на координирани акции во кои беа спречени 20 канали за меѓународен транспорт на дрога, сузбиени се 10 организирани криминални групи, откриени пет насади и три лаборатории за производство на наркотици. Во овој период беа заплени околу два тони наркотична дрога, како и голема количина таблети кои во својот состав содржат прекурзор.

Во областа за недозволената трговија со дрога, во 2021 година откриено е 701 кривично дело, а мерки на кривичен прогон се преземени против 840 сторители. Од нив 600 се кривични дела „неовластено производство и пуштање во промет наркотични дроги и психотропни супстанции и прекурзори“, за што кривично се пријавени 728 сторители и 101 е кривично дело „овозможување на употреба наркотични дроги“ за што кривично се пријавени 112 сторители.

Во рамки на откриените кривични дела заплени се еден тон и 869 килограми марихуана, 73 килограми мешавина од тутун и марихуана, 2.302 стебла, 1.040 парчиња и 1.658 грама семки од растението канабис сатива, 8.822 грама хашиш и 9.205 милилитри хашиш масло, 6.053 грама хероин, 76 грама опиум, 604 грама кокаин, 913 грама амфетамин, 69,8 грама екстази, 2.025 синтетички таблети (1.586 екстази, 434 амфетамин и пет мешавина од амфетамин и екстази), 1.599.600 таблети кои во својот состав содржат прекурзор, 71 парче ЛСД, 1.593 грама мешавина од кофеин и парацетамол, 1.401 милилитри метадон и друго.

Покрај ова, откриени се незаконитости кај правни субјекти кои поседуваат дозволи за вршење на дејноста производство на маслени екстракти од канабис за медицински цели. Утврдено е дека производните простории и опрема на овие субјекти, биле искористени за нелегално одгледување на наркотична дрога - канабис и производство на маслени екстракти, одземени се 18.301 стебло и 6.960 милилитри алкохолни раствори на етанол со присуство на тетраhydroканабинол, предмет на кривично дело по член 95-в ст. 2 од Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции.

Во рамките на засилените мерки и активности за сузбивање на недозволената трговија со дрога, значајни резултати се постигнати на цела територија на државата.

За одбележување е што во извештајниот период се постигнати значајни резултати при справување со организираните облици на криминал. За разлика од 2020 година кога беа сузбиени шест криминални групи, во 2021 година, сузбиени се 10 организирани криминални групи, во кои членувале 61 лице. Три од сузбиените групи се поликриминални, односно од нив две инволвирани и во недозволената трговија со оружје, а една и во криумчарење.

За одбележување е сузбиената шестчлена криминална група составена од лица од Скопје, Струмица, Прилеп и Битола (од кои едно лице било полициски службеник), кои се занимавале со меѓународен транспорт на марихуана, при што на 09.04.2021 година на патниот правец Прилеп-Градско во близина на с. Раец -Кавадарци, при извршен преглед на товарно возило во кое се пронајдени 400 најлонски кеси во кои имало 199 килограми и 444 грама марихуана.

Потоа, како резултат на интензивирани мерки и активности од страна на полициски службеници од Одделот за криминалистичка полиција и СВР Куманово сузбиена е криминална група составена од девет лица македонски државјани, помеѓу кои и двајца полициски службеници и пет царински службеници. Во ноември во Куманово извршени се претреси, при што откриени се картонски кутии во кои имало 1.599.600 таблети Decancit SR (прекурзори) во вредност од над пет милиони денари. Прекурзорите набавени од правно лице од Египет, кои преку Дубаи ОАЕ се пристигнати на аеродромот во Скопје, а криминалната група требало да ги пренесе до зелената граница со Косово (во Кумановскиот регион) и да ги предаде на лица од Косово.

Оваа година, спречени се 20 канали за меѓународен транспорт на еден тон и 644 килограми марихуана, 8,2 килограми хашиш, 4,4 килограми хероин и 1.599.600 таблети кои во својот состав содржат прекурзор, за што од слобода се лишени 54 лица од кои седум се државјани на Р. Албанија.

За одбележување е спречениот канал за меѓународен транспорт на марихуана од Косово преку Северна Македонија - Грција за Турција и земјите од ЕУ. На излез од Северна Македонија на ГП „Богородица“, извршен е претрес во товарно возило, при што помеѓу легалната стока-отпадна хартија, пронајдени и одземени се 516 пакувања со различна големина, во кои имало 390,3 килограми марихуана.

Откриени се и три импровизирани лаборатории за производство на марихуана, на подрачје во Скопје, при што биле одземени 421 стебло од растението канабис сатива, 1.074 грама марихуана, 12 помали саксии со насади и опрема за производство на марихуана. Покрај ова, откриени се пет насади со марихуана во Кратово, Охрид, Тетово, Гевгелија и Скопје.

Меѓународната соработка со земјите од регионот и пошироко е одлична, што се должи на взаемна доверба, членување во меѓународни организации, потпишани договори, ратификувани конвенции, како и заедничкиот интерес за сузбивање на недозволената трговија со дрога.

Во таа насока од исклучително значење е соработката со австриската служба за дрога, при што во заеднички координирана акција на територијата на Австрија откриени се три големи нелегални лаборатории за производство на дрога опремени со софистицирана опрема. Во рамките на овој случај сузбиена е меѓународна криминална група во Виена, инволвирана во производство на марихуана во нелегални лаборатории, а запленета е посебна хибридна сорта канабис, со висок процент на ТХЦ, која на нелегалниот нарко пазар во западноевропските држави достигнува цена и до 10.000 евра за еден килограм.

Повеќе од позитивна беше и остварената меѓународна соработка со Управата за криминалистичка полиција на Р Србија, при што врз основа на информација доставена од нашето Министерство во заедничка координирана истрага, во ноември 2021 година српските полициски службеници запленија 529,3 килограми марихуана.

Исто така, во соработка со СР Германија, разменети се информации за организирана криминална група, која организира траспорти и нелегална продажба на наркотична дрога марихуана во СР Германија, по што од страна на германските полициски служби-БКА во градот Шварценбек извршени се претреси и заплени се осум килограми наркотична дрога марихуана.

2.10 НЕДОЗВОЛЕНА ТРГОВИЈА СО ОРУЖЈЕ

Борбата против недозволената трговија со оружје е издигната на ниво на стратешки приоритет на Бирото за јавна безбедност. Како резултат на приоритизацијата, односно плански и насочено интензивирани активности во оваа криминална област, во 2021 година постигнати се особено значајни резултати кои се огледаат во зголемениот број на откриени кривични дела и зголемување на вкупните количини на заплени со оружје, муниција и распркувачки материји. Остварени се позитивни резултати и во делот на сузбивањето на организираните облици кои се поврзани со недозволената трговија со оружје.

Во рамки на областа за недозволената трговија со оружје, оваа година откриени се вкупно 177 кривични дела, за што кривично се пријавени 194 сторители и заплени се 328 парчиња оружје, односно 10 автоматски пушки, четири полуавтоматски пушки, автомат, 56 пиштоли, седум револвери, пушкотомлез, малокалибарска пушки, 40 ловни пушки, 13 ловни карабини, 15 воздушни пушки, пет пиштоли за звучна и светлосна сигнализација, гасен пиштол, три рачни бомби, 31 рачен ракетен фрлач и 141 граната. Покрај ова, заплени се и 39 сандаци со муниција и 22.322 куршуми, 8.995 каписли, 56 проектили, 144 чаури, 130 полнења за гранати, 78.800 сачми во грамови, 200 грама експлозив, 8.529 грама барут, 103.177 петарди, 913 огномети, прскалка, 548 ракети и поголема количина на разни делови за оружје.

Нелегалното оружје и муницијата, најчесто се откриени и заплени при спроведување на истражните дејствија за претрес на дом, како и контрола и преглед на лица и возила, при што во најголем дел се работи за поединечни случаи во кои е заплението по едно парче оружје и муниција. По вид на оружје, најголем број од откриените кривични дела се однесуваат на незаконското поседување на пиштолите и муницијата, по што следи незаконското поседување на ловното оружје. Застапеноста на автоматските и полуавтоматските пушки има низок удел во вкупниот број на заплени со оружје, при што бројот на заплени парчиња на оружјето од овој вид останува на речиси идентично ниво како и претходната година.

НТ со оружје	2021	2020	намалување зголемување
Кривични дела	177	148	20%
Сторители	194	156	25%
Заплени на оружје	328	171	92%
Заплени на муниција	22322	7180	211%
Заплени на петарди	103177	21165	387%

Табела бр.5 Недозволена трговија со оружје

Во споредба со 2020 година, откриените кривични дела бележат зголемување за 20%, бројот на кривично пријавените сторители е зголемен за 25%, а заплени со оружје, муниција и пиротехнички средства се карактеризираат со зголемување во особено значителен обем.

Зголемена откривачка функција е забележана и во делот на откривањето на организираните облици кои се поврзани со недозволена трговија со оружје, при што во 2021 година сузбиени се две поликриминални ОКГ кои се занимавале со недозволена трговија со дрога и оружје. Покрај ова, на подрачје на Скопје и Куманово откриени се три импровизирани работилници за поправка на оружје (една во Куманово и две на подрачје на СВР Скопје), во чии рамки заплени се 18 парчиња оружје и поголема количина делови за оружје и муниција, а поради сомнение за неовластена продажба на муниција, на подрачје на Скопје затворено е и едно цивилно стрелиште.

Во 2021 година продолжени се активностите кои се поврзани со спроведувањето на Патоказ за одржливо решение за нелегално поседување, злоупотреба и трговија со малото и лесно оружје (МЛО) и нивната муниција во Западен Балкан до 2024 година, вклучувајќи ги активностите за спроведување на Националната стратегија и акцискиот план за контрола на мало и лесно оружје во Северна Македонија, каде се планирани активности за создавање на интегрираната база за оружје, како и функционално воспоставување на контакт точките за оружје. Во оваа насока, за одбележување се активностите кои се преземаат во рамки на проектот „Подобрување на националните практики за управување со мало и лесно оружје“ кој се имплементира во соработка со Канцеларијата на УНДП во Северна Македонија, при што во рамки на компонентата 2 од истиот, преземени се активности за развој и имплементација на ново софтверско решение, односно нов софтвер за Модулот за евидентирање, документирање и информирање и анализа на инциденти со оружје, со што автоматски ќе се подобри процесот за собирање на податоците и следење на криминалот и инцидентите со оружје. Покрај ова, во рамки на првата компонента од истиот проект, со донација и поддршка на Канцеларијата на УНДП финализирано е и новото софтверско решение за регистрирање, управување и следење на оружјето, деловите за оружје и муниција (WRMS), почнувајќи од влезот на граничните премини, со вклучување на правните лица кои се занимаваат со дејност за оружје, па сè до крајниот корисник, односно купувачот на оружјето, при што на 15.12.2021 година новиот софтвер е пуштен во употреба на Министерството за внатрешни работи.

2.11 КРИУМЧАРЕЊЕ АКЦИЗНИ И ДРУГИ ВИДОВИ СТОКИ

Откривачката функција во областа за криумчарење на акцизни и други видови стоки бележи зголемување во однос на 2020 година, а сузбиена е и една поликриминална организирана криминална група инволвирана во криумчарење со дрога, со што е спречен меѓународен транспорт на поголема количина со прекурзори.

Во текот на 2021 година, откриени се вкупно 17 кривични дела и тоа: 12 кривични дела за „криумчарење“, три за „прикривање на стоки кои се предмет на криумчарење и царинска измама“, а останатите две се класифицирани како „недозволена трговија и „избегнување на плаќање акциза“. Во рамки на откриените кривични дела, кривично пријавени се 22 физички и едно правно лице и запленети се 400 кутии пури, 230 паковки никотин за цваќање, 1.040 килограми кафе, 28 паковки со ампули, 196 грла добиток, четири половни возила, разни текстилни и друг вид на трговски производи.

Криумчарењето на акцизните и други видови стоки вообичаено се врши двонасочно на сите гранични премини, при што најчесто се криумчарат стоките кои се наменети за широката потрошувачка, каде доминираат техничките, текстилните и прехранбените производи, а во делот на акцизните стоки, се криумчарат тутун, цигари, кафе, нафта, злато и лекови.

2.12 КРИВИЧНИ ДЕЛА ОД КЛАСИЧНИОТ КРИМИНАЛ

Класичниот криминал бележи позитивни промени во 2021 година, при што вкупниот број на регистрирани кривични дела е доведен на најниско ниво во однос на последните 16 години. Оваа година евидентирани се вкупно 18.129 (19.036) кривични дела, со што областа бележи намалување за 4,7 % во однос на 2020 година.

Во делот на расветлувањето постигната е вкупна ефикасност од над 50% и расветлени се вкупно 9.262 кривични дела. Во рамки на откриените случаи кривично се пријавени вкупно 11.592 (10.683) сторители, од нив 15 се правни лица, а расветлени се и 32 кривични дела од претходните години.

Во 2021 година, од страна на деца се извршени вкупно 810 (950) кривични дела од сите области на криминалот, при што најголем дел од делата припаѓаат на класичниот криминал, односно од деца се извршени 643 (733) кривични дела.

2.12.1 Кривични дела против живот и тело

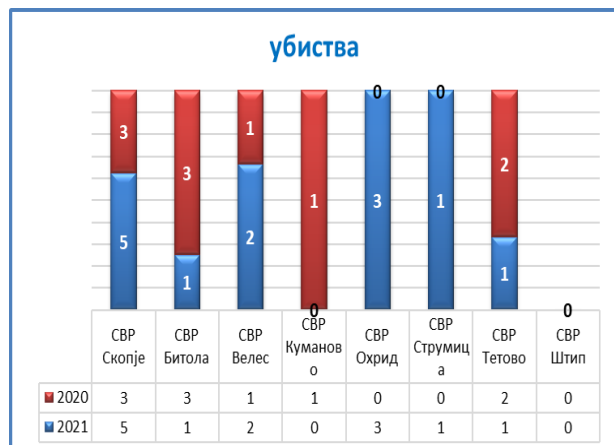
Оваа година бележиме пораст од 10% на бројот на регистрирани кривични дела против животот и телото, односно нивниот број изнесува 1.040 (945), а за истите кривично се пријавени 1.146 (1.057) сторители. Порастот се должи на кривичните дела „телесна повреда“ - 670 дела, кои се зголемени за 9,8% во однос на 2020 година.

Во овој период регистрирани се и 148 (145) кривични дела „тешка телесна повреда“ за кои се пријавени 171 сторител, како и 149 (136) кривични дела „загрозување со опасно орудие при тепачка или караница“ за кои се пријавени 156 сторители.

2.12.2 Убиства

Убиствата во 2021 година бележат зголемување за 30% во однос на минатата година. Регистрирани се 13 убиства, од кои само две, извршени во Скопје, останаа нерасветлени. За убиствата се пријавени 12 сторители, од кои 10 мажи и две жени, а жртви на овие најтешки

кривични дела се 14 лица. Годинава не се регистрирани убиства извршени над малолетни лица.

Графикон бр.1 Убиства по Сектори за внатрешни работи

Жртви на овие кривични дела се 14 лица, од кои од 11 се од машки, а три од женски пол. Најстарата жртва е 84-годишна жена, а најмладата жртва е 24 – годишен маж. Во пет случаи убиствата се извршени како резултат на семејно насилство, а во еден случај се работи за двојно убиство.

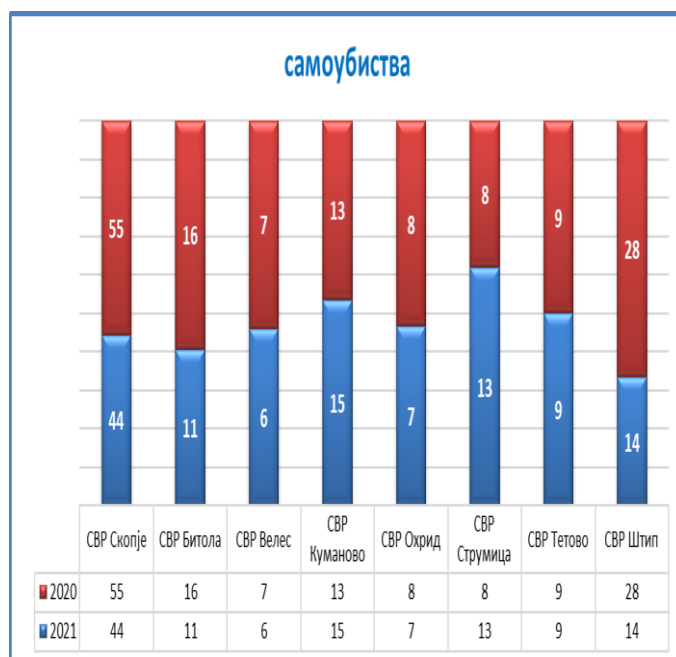
За обележување е што годинава е расветлено и едно убиство извршено во 2017 година, а се работи за пријавен настан за „исчезнато 30-годишно лице“ од село Љуботен – Скопско, при што жртвата беше пронајдена во село Стримница, Тетовско. Во врска со ова убиство, кривично е пријавено 23-годишно лице од Гостивар.

2.12.3 Самоубиства

Во текот на 2021 година бележиме намалување на бројот на извршени самоубиства за 17,4% при што се регистрирани 119 (144) случаи.

Најмногу самоубиства се извршени на подрачје на СВР Скопје – 44 (55), потоа на СВР Куманово - 15 (13), СВР Штип - 14 (28), СВР Струмица - 13 (8), СВР Битола - 11 (16), Тетово-девет (9), Охрид-седум (8) и Велес-шест (7).

Според извршените согледувања, најголем дел од самоубиствата се извршени од лица со машки пол – 74%, а според начинот на извршување, дури половината си го одзеле животот со бeseње. Најчеста причина поради која годинава се извршени самоубиствата е нервно растројство и лоша здравствена состојба.

Графикон бр.2 Самоубиства по Сектори за внатрешни работи

2.12.4 Кривични дела против имотот

Во 2021 година евидентирани се 11.755 (13.414) кривични дела против имотот, со што истите бележат намалување од 12,4% во однос на минатата година.

Намалувањето е најизразено во делот на обичните кражби, но сепак посебна важност имаат и намалувањето на тешките кражби и разбојништвата.

2.12.5 Тешки кражби

Тешките кражби имаат најголемо учество (повеќе од 60%) во имотниот криминал, а за одбележување е што годинава во споредба со лани, нивниот број е намален за 16,2%, како резултат на намалениот број на тешки кражби на подрачје на СВР Скопје.

Годинава, регистрирани се 7.335 (8.753) тешки кражби, а мерки на кривичен прогон се преземени против 2.646 (2.499) сторители.

Речиси половина од вкупниот број регистрирани тешки кражби се извршени на подрачје на СВР Скопје-3.598, по што следи подрачјето на СВР Битола со 1.386 тешки кражби, СВР Штип со 809 тешки кражби. Потоа следат подрачјата на СВР Охрид-388, СВР Велес-325, СВР Струмица -299 тешки кражби, СВР Тетово-287 и СВР Куманово-243 тешки кражби. Најчест објект на напад, вообичаено се куќите, становите и викендиците, притоа најмногу од нив на подрачје на СВР Скопје, СВР Битола

и СВР Штип.

Во 2021 година, карактеристична е и појавата на вршење тешки кражби во подрумски и помошни простории од куќи, гаражни простории, викенд куќи и заеднички простории од станбени згради, при што евидентирано е одземање на компјутерска опрема и нејзини делови наменети за копање на криптовалути – биткоиини, потоа т.н. мајнери за криптовалути, графички единици и картици, матични плочи и хард дискови, најкарактеристично за подрачјето на СВР Скопје, каде евидентирани се најголем број вакви тешки кражби, а во помал број и на подрачје на СВР Струмица, СВР Тетово, СВР Охрид и СВР Штип.

Исто така, годинава карактеристична е појавата на сè поголем број тешки кражби во објекти, каде цел на напад се сефови или касети од банкомати. Овој тренд е најкарактеристичен за подрачјето на СВР Скопје, како и подрачјата на СВР Битола и СВР Штип, а најчесто објект на напад биле спортски обложувалници, маркети и фирми. Вакви тешки кражби, иако во многу помал број се регистрирани и на подрачјата на СВР Тетово, СВР Охрид, СВР Куманово, СВР Струмица и СВР Велес.

2.12.6 Разбојништва

Во рамките на имотните деликти со елементи на насилство, најзначајни кривични дела се разбојништвата, кои според начинот и употребата на насилство при нивното извршување се едни од најтешките дела во оваа област.

Оваа година бројот на разбојништвата бележи незначително зголемување за 4%, односно извршени се 275 (264) разбојништва. Од нив расветлени се 42,5%, а за расветлените разбојништва кривично се пријавени 182 (170) сторители.

Најголемиот дел од разбојништвата го сочинуваат разбојништвата извршени на отворен простор, односно уличните разбојништва, кои воглавно се од полесен вид, потоа следуваат разбојништвата извршени во казина и спортски обложувалници. Следни според бројот се разбојништвата извршени во куќи и станови, аптеки, маркети, табако киосци, бензински пумпи.

Според употребените средства за извршување на разбојништвата, најголем број се извршени со употреба на физичка сила, потоа со закана со огнено оружје, а во мал број на случаи за закана е употребена автоматска пушка, потоа со закана со ладно оружје и.т.н. Од извршените разбојништва, едно е со смртни последици, како резултат од пукање со огнено оружје, едно лице починало, потоа пет лица се здобиле со тешки телесни повреди.

Карактеристично е разбојништвото над уличен дилер во Кичево, каде од нанесени повреди од пукање од пиштол, лицето се здобило со тешки телесни повреди, од кои подоцна починало во болница, а при извршување на разбојништвото му биле одземени 20 илјади долари и 10 илјади евра. Разбојништвото е расветлено и против три лица е поднесена кривична пријава за ова разбојништво и за уште едно разбојништво извршено во 2020 година, а се работи на докажување на инволвираност на уште едно лице.

На подрачје на СВР Струмица карактеристично е „разбојништво“ над 70-годишно лице, уличен разменувач на девизи, кој беше физички нападат, при што му беа нанесени тешки телесни повреди и одземени 2.315.750 денари.

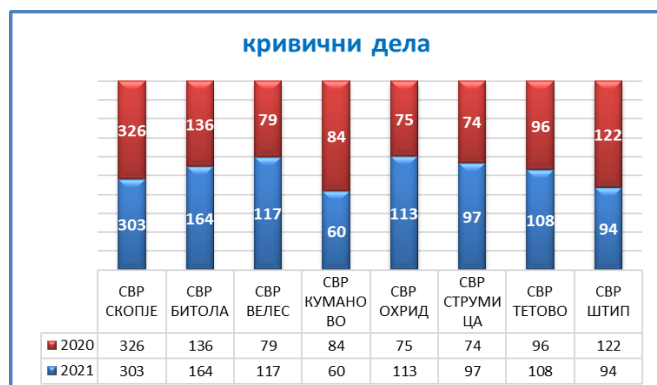
Во 2021 година продолжи и трендот на вршење разбојништва над мигранти - четири случаи, при што напаѓачите се исто така мигранти.

2.12.7 Кривични дела против половата слобода и морал

Кривичните дела од областа на половата слобода и половиот морал, годинава се намалени за 17%, односно регистрирани се 94 (113) кривични дела, за што кривично се пријавени 86 сторители. Најбројни се кривичните дела „полов напад над дете кое не наполнило 14 години“ - 29 (39), за кои кривично се пријавени 29 сторители, а се намалени за 25,6% и „силување“ чиј број изнесува 25 (38), за кои кривично се пријавени 25 сторители, а се намалени за 34%. Понатаму, следат кривичните дела „задоволување на полови страсти пред друг“-22 (17) дела за кои кривично се пријавени 14 сторители, пет дела „прикажување на порнографски материјал на дете“ (четири) за кои кривично се пријавени четири сторители и три дела „обљуба врз немоќно лице“, сторени од тројца сторители.

2.12.8 Семејно насилство

Годинава бележине зголемување на кривичните дела извршени при семејно насилство за 6,5%, односно регистрирани се 1.056 (992) кривични дела од оваа област.

За извршување на овие кривични дела пријавени се 1.097 (1.025) сторители, од кои 90 % се од машки пол. Најголем број од кривичните дела извршени при семејно насилство – 62 % се „телесна повреда“, по што следат „загрозување на сигурноста“ застапени со 34 %. Извршени се и пет кривични дела „убиство“ при вршење на семејно насилство и тоа: две на подрачје на СВР Охрид и по едно на подрачје на СВР Велес, Скопје и Тетово.

Графикон бр.3 Кривични дела во врска со семејно насилство

Вообичаено, најчесто жртви на семејно насилство се жените – 77 %, а во однос на роднинската врска со сторителите, во 38,5 % како жртва на семејно насилство се јавува сопругата. Понатаму, при 18% од кривичните дела жртви се родителите и во 10,5 % жртви се децата. Најголем дел од кривичните дела или 84 % се извршени со употреба на физичка сила или закана, потоа со ладно оружје се извршени 7,4% од делата, а во 11 случаи е употребено огнено оружје.

Графикон бр.4 Сродство на жртвите со сторителите

Графикон бр.5 Начин на извршување на кривичните дела

Според причините, 32% од кривичните дела, се извршени како резултат на состојба на растројство на сторителот, а во 16% биле под дејство на алкохол. Во рамки на семејното насилство бележине намалување и на бројот на прекршоци за 22%, односно регистрирани се 379 (486) прекршоци извршени како резултат на семејно насилство. Во полициските станици се примени 3.761 (3.759) поплаки, чиј број е речиси на исто ниво со поплаките поднесени минатата година.

2.12.9 Пожари

Оваа година, на територија на нашата држава, се регистрирани вкупно 1.704 (987) пожари, односно бележиме значително зголемување на пожарите од 74%. Во нив 24 (16) лица починаа, најмногу во пожарот во модуларната болница во Тетово, кога животот го загубија 14 лица, а девет се здобија со телесни повреди.

Најголем број од пожарите, односно 26% се случија на подрачје на СВР Скопје-440, потоа на подрачје на СВР Битола-266, на подрачје на СВР Куманово-246 и на подрачје на СВР Тетово-238 пожари.

Поради зголемениот број пожари во летниот период од годината, беше прогласена кризна состојба со пожари во периодот од 01.07 до 30.09.2021 година, кога се преземаа засилени мерки и активности за превенција и заштита од пожари на шумите, пасиштата и други отворени простори. Само во наведениот период, беа поднесени 16 кривични пријави, за сторени 14 кривични дела „предизвикување општа опасност“ и две дела „предизвикување шумски пожар“, против 14 физички лица (од кои две лица-државјани на Р. Албанија), едно правно лице и три одговорни лица во правното лице.

2.13 КРИВИЧНИ ДЕЛА ОД ОМРАЗА

Во текот на годината, во делот на криминалот од омраза, регистрирани се вкупно 25 кривични дела, што претставува намалување за 13,8% во однос на минатата година. По преземени мерки и активности во врска со регистрираните инкриминации, поднесени се 24 кривични пријави против 31 сторител.

Гледано по подрачја, најголем број или 12 од кривичните дела се регистрирани на подрачје на СВР Охрид, потоа пет на подрачје на СВР Штип, СВР Тетово - три кривични дела, две кривични дела на подрачје на СВР Битола, како и по едно кривично дело на подрачјата на СВР Скопје, СВР Велес и СВР Струмица.

Најбројни се кривичните дела „ширење на расистички и ксенофобичен материјал по пат на компјутерски систем“ - 17, потоа „загрозување на сигурноста“ - пет кривични дела, две кривични дела „предизвикување омраза, раздор или нетрпеливост врз национална, расна, верска и друга дискриминаторска основа“, како и едно дело „расна и друга дискриминација“.

И понатаму продолжува трендот на извршување на делата преку информатички систем – кој годинава е зголемен за 8,7% во однос на лани и изнесува 88% од вкупниот број на регистрирани дела. Делата се извршени со упатување на закани по животот и телото и повикување на насилство кон оштетените лица, при што најчесто како жртви се јавуваат носители на јавни функции (Премиер, актуелни министри и политичари, поранешни пратеници). Исто така, регистрирани се случаи на упатување навреди и омаловажување на

национална и етничка основа, промовирање и поттикнување на омраза врз основа на религија или уверување, манифестирање омраза, ширење и поттикнување на насилство кон македонскиот народ и одредени етнички заедници.

Покрај ова, на подрачјата на Секторите за внатрешни работи Скопје, Охрид и Велес во три одделни случаи регистрирано е упатување на закани и навреди на јавно место кон физички лица и полициски службеници врз основа на национална и етничка припадност.

2.14 ЕКОНОМСКИ И КОМПЈУТЕРСКИ КРИМИНАЛ

2.14.1 Економски криминал

Кривичните дела од областа на економскиот криминал во 2021 година бележат намалување од 27,7% во споредба со претходната година, односно откриени се вкупно 3.857 (5.335) кривични дела, за што кривично се пријавени 4.440 сторители (6.387) од кои 4.425 физички и 15 правни лица.

Евидентираните пад на инкриминациите е резултат на намалувањето на бројот на регистрираните кривични дела против здравјето на луѓето, кои се однесуваат на преземените мерки и активности во насока на спречување на ширењето на COVID 19. Доколку овие кривични дела ги исклучиме од статистичката анализа, може да се констатира дека вкупната состојба со останатите видови на инкриминации во оваа област е на исто ниво како и во 2020 година, со одредени осцилации кај одредени кривични дела, додека во делот на предизвиканата материјална штета евидентирано е значајно намалување од околу 57%, при што истата годинава е проценета во износ од 282,5 милиони денари (653,3 милиони денари).

Најзастапени се кривичните дела против здравјето на луѓето – вкупно 3.016, односно 33% помалку во однос на минатата година, по што следат кривичните дела „злоупотреба на службената положба и овластување“ - 129 (152), „бесправно градење“ - 107 (71) и „вршење на јавен превоз без поседување лиценца“ - 85 (207).

Значаен удел имаат и делата „узурпација на недвижности“ - 72 (39), „оштетување и неовластено навлегување во компјутерски систем“ - 71 (85), „несовесно работење во службата“ - 34 (23), „фалсификување службена исправа“ - 28 (20), „пустошење на шума“ - 27 (30), а регистрирани се и по 18 кривични дела „измама при добивање кредит или друга погодност“ - (24) и „издавање чек без покритие и злоупотреба на платежна картичка“ (18).

Покрај активностите кои беа приоритетни заради спроведување на мерките за заштита од Covid-19, Министерството интензивно работеше и во делот на криминалистичките истражувања за оваа област, при што посебен акцент беше ставен на злоупотребите на службената положба и несовесно работење во службата, кои вообичаено се специфични во начинот на извршување и често содржат елементи на корупција.

Во текот на 2021 година откриени се вкупно 129 (152) кривични дела „злоупотреба на службената положба и овластување“, за кои кривично се пријавени 222 (217) сторители. Годинава бележиме намалување од 15% на откривачката функција во однос на лани, но зголемен е бројот на откриени коруптивни злоупотреби во однос на минатата година, со кои предизвикана е материјална штета над 115,4 милиони денари, а откриени се и 34 (23) кривични дела „несовесно работење во службата“ за кои кривично се пријавени 42 (41)

сторители, што претставува зголемување на откривачката функција за 47,8% во однос на минатата година.

Приоритет беше и постапувањето во делот на сузбивање на бесправната сеча на шумите, како и нивното пустошење и кражбите на дрва, за што годинава беа откриени 118 кривични дела, во чии рамки кривично се пријавени 152 сторители. Количината на дрвната маса која е предмет на поднесените кривичните пријави изнесува вкупно 1.426 м³, а предизвиканата материјална штета е проценета во износ од 4,2 милиони денари.

Покрај наведеното, Министерството континуирано преземаше засилени мерки со цел откривање на кривичните дела кои произлегуваат од незаконските постапки за легализација на моторните возила кои се увезуваат од странство, при што годинава се поднесени се кривични пријави против 77 сторители, за сторени 100 кривични дела, а доставени се и 85 известувања до надлежните основни јавни обвинителства.

2.14.2 Компјутерски криминал

Во 2021 година кривичните дела од областа на компјутерскиот криминал бележат зголемување за 6,3%, односно регистрирани се 170 кривични дела. Со извршувањето на овој вид инкриминации причинета е материјална штета од над 19,6 милиони денари, која е зголемена за 56% во споредба со 2020 година. Преземените мерки и активности резултираа со кривичен прогон на 114 сторители (112 физички и две правни лица), а постигната е ефикасност во расветлување на делата од над 58%, која е повисока за повеќе од 6% споредбено со лани.

Најбројни се делата кои се извршени со злоупотреба на платежните картички, при што регистрирани се вкупно 83 кривични дела, кои годинава се намалени за 19%. Најзастапено е кривичното дело „оштетување и неовластено навлегување во компјутерски систем“ – 71 дело, кои најчесто се извршуваат преку кражби или пронаоѓање на изгубени електронски картички од граѓани, како и искористување на невниманието на сопствениците на картичките во делот на заштита на личните и банкарските податоци, по што подоцна сторителите подигнувале парични средства од банкомати, вршеле плаќање на фактури, плаќање во трговска мрежа, плаќање преку интернет, аплицирање за онлајн кредит, користење на веб платформи за игри на среќа.

Карактеристичен е случајот во кој лице од Тетово, со привремен престој во Германија неовластено навлегло и се логирало на корисничкиот профил на туристичка агенција на социјалната мрежа „Facebook“, по што од службената картичка на агенцијата која била поврзана со корисничкиот профил извршил трансакција на интернет продажно место.

Регистрирани се и 12 кривични дела „изработка и употреба на лажна платежна картичка“, од кои по преземени мерки и активности расветлени се седум, а кривично се пријавени 10 сторители. Карактеристичен е случајот во кој кривично се пријавени петмина сторители кои преку еден од пријавените во својство на вработен во Јавно претпријатие за државни патишта

прибавиле податоци од вистински платежни картички од лица кои извршиле плаќање на патарина со платежна картичка во периодот од август 2019 до јуни 2020 година, по што преку истите броеви на платежните картички издадени од две домашни банки, биле испраќани парични средства во повеќе наврати преку финансискиот интернет сервис „Paysend“, како и други финансиски сервиси, по што биле подигнати. На овој начин пријавените се стекнале со противправна имотна корист од над еден милион денари.

Со оглед на сè поголемата масовност во користење на интернетот и зголемената активност на социјалните медиуми и годинава предизвик беше детектирањето на злоупотребите на интернетот и социјалните медиуми со цел спречување на ширење лажни вести, говор на омраза, упатување на закани, повикување на насилство и слично. Ова резултираше со откривање на 30 кривични дела „ширење на расистички и ксенофобичен материјал по пат на компјутерски систем“ за кои кривично пријавени 30 сторители и 29 кривични дела „загрозување на сигурноста“ со кривично пријавени 21 сторител.

Годинава за разлика од лани бележиме двојно зголемување на кривичните дела „компјутерска измама“. Регистрирани се шест кривични дела, од кои две се расветлени, а кривично се пријавени пет сторители. Модусот на извршување на овој вид кривични дела е специфичен што ги прави тешки за откривање, а годинава имаме и десеткратно зголемување на материјалната штета во однос на лани, истата изнесува над 15,5 милиони денари. Карактеристичен е случајот во кој од страна на четири унгарски државјани со привремен престој во Велика Британија во периодот од август до декември 2020 година во повеќе наврати извршен е неовластен упад во електронската комуникација помеѓу правен субјект од нашата земја и странско правно лице од Лондон, при што со менување и прикривање односно пренасочување на компјутерски податоци доставиле лажни фактури со што ги довеле во заблуда правните субјекти, поради што биле извршени четири уплати на различни сметки во банки во Велика Британија. На тој начин пријавените оствариле противправна имотна корист од вкупно 15 милиони денари на правниот субјект од Република Северна Македонија. Исто така, од страна вработен во единица на локална самоуправа извршено е неовластено навлегување, менување и внесување на лажни податоци во финансвата картица на даночен обврзник, додека останатите кривични дела се извршени преку измама на лица при уплата на средства за изнајмување стан, уплата на средства за стекнување на ваучер со криптовалути, како и уплата на парични средства кон лица од Р. Турција по основ на наводна добивка на награда.

Кај сексуалната експлоатација на деца преку интернет, годинава бележиме зголемување од 37,5% на бројот на регистрирани кривични дела, односно регистрирани се вкупно 11. Широката распространетост и лесниот пристап до интернетот помеѓу граѓаните, како и масовното користење на социјалните медиуми, платформи и апликации за онлајн комуникација од страна на младата популација го олеснува извршувањето на овој вид криминални активности. Пет од кривичните дела се однесуваат на „прикажување на порнографски материјал на дете“ при што четири се расветлени и кривично се пријавени четири сторители, потоа четири кривични дела се во врска со „производство и дистрибуција на детска порнографија“ за кои кривично се пријавени пет сторители, а регистрирани се и две дела „намамување на обљуба или друго полово дејствие на дете кое не наполнило 14 години“, од кои едното е расветлено и за истото пријавен е еден сторител. Овој вид на инкриминации се

извршени преку намамување на малолетни лица на сексуални дејствија, вршење на обљуба, снимање и споделување преку социјални мрежи, прикажување на порнографски фотографии и видеа, како и преку симнување и споделување на линкови со содржина на сексуална експлоатација на деца.

2.15 ГРАНИЧНА БЕЗБЕДНОСТ И СТРАНЦИ

Граничната полиција во текот на 2021 година преземаше интензивни мерки и активности за имплементација на мерките и одлуките за спречување на ширење на коронавирусот како еден од главните приоритети во нејзиното работење. Како и претходните години, посебен ангажман беше преземен за справување со мигрантската криза кој резултираше со вклученост во оперативни активности во реонот на јужната и северната граница во делот на откривање на мигранти и понатамошно постапување со нив, оперативно прибирање на сознанија за лица и групи кои вршат криумчарење мигранти и други видови на прекуграничен криминал.

Континуирано се одржуваа средби и контакти со надлежните служби на соседните земји, земјите од регионот, партнерски земји, ЕУ и ОН агенции. Соработката со Frontex-ЕВССГА се реализираше по претходно заеднички утврдени активности во пет различни области на соработка: оперативна соработка, ситуациона свесност и мониторинг, враќање, развој и истражувања и хоризонтални обуки и други тренинг активности. И оваа година продолжи учеството на наши полициски

службеници во заедничките операции на Frontex:

- ✚ Заедничка операција JO Coordination Points 21 – Air (распоредување на персонал на Frontex – ЕВССГА и на странски полициски службеници на Меѓународниот аеродром Скопје);
- ✚ Заедничка операција JO Focal Points 21 – Air (двајца полициски службеници беа распоредени на меѓународните аеродроми во Франкфурт, СР Германија и во Цирих, Швајцарија);
- ✚ Заедничка операција JO Coordination Points 21 – Land (распоредување на персонал на Frontex – ЕВССГА и на странски УПС на ГП Табановце) и
- ✚ Заедничка операција JO Focal Points 21 – Land: (распоредување на седум полициски службеници на граничните премини во Црна Гора, Албанија и Бугарија).

2.15.1 Гранични проверки и граничен надзор

Нивото на прекугранична полициска соработка со надлежните служби на соседните држави и понатаму е на многу високо ниво, што особено беше изразено преку координација на активностите и размена на информации, со цел ефикасно гранично работење во услови на пандемија.

Со надлежните гранични служби на соседните земји беа остварени вкупно 708 средби и контакти на сите нивоа, реализирани се и 96 мешани патроли, а динамиката на нивната реализација варираше во зависност од моменталната состојба со корона вирусот во државата и во регионот.

Заедничките контакт центри за полициска соработка редовно разменуваа информации со соседните земји, освен со Грција, испраќаа пораки за рано предупредување и други информации со цел заедничка борба против сите форми на организиран прекуграничен криминал. Преку овие Заеднички контакт центри, беа разменети 1.988 информации со надлежните органи на соседните држави.

Во 2021 година активно се учествуваше во меѓународни заеднички оперативни активности кои беа организирани или поддржани од партнерски агенции и институции (Frontex, EUROPOL, SELEC, итн). Беа реализирани и две Заеднички оперативни активности JAD Danube 6 и JAD Mobile 4 на граничните премини „Табановце“ и „Богородица“.

Учество во меѓународни програми и проекти:

- ✚ Регионалниот проект IPA „Регионална поддршка на управувањето со сензитивна миграција во делот на Западен Балкан и Турција“. Во рамки на Проектот реализирани се бројни активности во соработка со главните партнери – Frontex- EBCGA, EASO, IOM и UNHCR, а за издвојување е имплементацијата на Проектната активност за изготвување на Мастерплан за Република Северна Македонија за надградба на ИТ системите и инфраструктурата во согласност со информациските системи на ЕУ за гранично управување и управување со миграции, која се реализира со поддршка на Frontex – EBCGA;

- ✚ Усогласување на националните системи со ЕУ и Шенген стандардите за гранично управување, (Твининг проект, IPA II 2-14-2020, Акција „Миграција и азил, гранично управување и борба против тероризмот и организираниот криминал“) – Проектот успешно заврши на 31.10.2021 година;

- ✚ ЕУ за подобрување на капацитетите за управување со границите и миграциите во Република Северна Македонија (IOM Проект, ЕУ Специјална мерка 4) – од ноември 2020 година;

- ✚ Програма за гранична безбедност (DCAF);

- ✚ AIRCOP- Заедничка акција на ЕУ и UNODC за промовирање на законот и добро управување преку таргетиран мерки за гранична контрола на пристаништа и аеродроми (UNODC), опремена е канцеларија на Интерагенциската аеродромска група со седиште на Меѓународниот аеродром во Скопје, а која е составена од полициски службеници и службеници на Царинската Управа;

- ✚ Зајакнување на структурата и капацитетот на агенциите за спроведување на законот за справување со транснационалните закани со посебно внимание за борба против организираниот криминал, вклучително и поддршка на интегрираното управување со границите (OSCE),

- ✚ Заедничка платформа за соработка (Joint Cooperation Platform) чиј носител е Австриската федерална полиција.

2.15.2 Состојби со илегалната миграција

спречени обиди за илегални преминувања	2021	2020	намалување/ зголемување
Јануари	1008	1999	-49,6%
Февруари	958	3384	-71,7%
Март	2507	2027	23,7%
Април	2093	516	зголемени за 4 пати
Мај	1678	1418	18,3%
Јуни	1937	3673	-47,3%
Јули	1750	4635	-62,2%
Август	1672	3608	-53,6%
Септември	2292	4289	-46,5%
Октомври	2470	3382	-27%
Ноември	1391	2422	-42,6%
Декември	1118	747	50%
Вкупно	20874	32100	-35%

Табела бр.6 Спречени обиди за илегални преминувања по месеци 2021/2020 година

Како и претходните години, актуелен ризик со кој се справуваше граничната полиција, беа илегалните движења на мигрантите од земјите зафатени со воените конфликти од Блискиот и Средниот Исток кон Европа каде постојат релативно подобри услови за социјално-економски живот. Трендот на илегални преминувања преку Западно-Балканската рута (Турција-Грција-Македонија-Србија) и Јадранската подрута (Грција-Албанија-БиХ-Хрватска) сè уште е активен. Иако обидите за илегални преминувања беа со намален интензитет, сепак и понатаму претставуваат закана за граничната безбедност на Северна Македонија, па од тие причини постојано се преземаат мерки и активности за континуирано следење на оваа закана и спроведени зајакнати контроли и активности за спречување на нејзино ескалирање.

Констатиран е намален тренд на обидите за илегални преминувања за 35% во однос на 2020 година. На границите со соседните земји, спречени се 20.874 обиди за илегално преминување, најмногу во текот на првиот квартал (март и април) и третиот квартал од годината (септември и октомври 2021 година). Модусот на движење останува непроменет, мигрантите најчесто во ноќните и раните утрински часови ја поминуваат државната граница и го користат временскиот период кога се врши смена на патролните тимови.

Состојба на обидите за илегалните преминувања по граници

Според местото на спречување на обидите, најголем број обиди се спречени на јужната граница со Р Грција-18.424 кои се намалени за 34% во однос на истиот период минатата година. Најризично подрачје кое мигрантите го користеа во 2021 година за илегално преминување е реонот на ПС за ГП и ГН Богородица, односно пограничните села во гевгелискиот регион, поради поставеноста на стационираните кампови во близина на Солун и камповите во близина на граничната линија со нашата држава.

Граница	2021	2020	намалување/ зголемување
Албанија	130	110	18,2%
Бугарија	6	986	повеќекратно намалени
Грција	18424	27971	-34%
Србија	2277	2994	-24%
Косово	37	39	2,6%
Вкупно	20874	32100	-35%

Табела бр.7 Спречени обиди за илегални преминувања

Северната граница со Србија се користи за илегален излез од државата и упатување кон Европските земји. На оваа граница обидите за илегални преминувања бележат намалување за 24% во споредба со 2020 година, но и покрај ваквата состојба, забележана е појава на движење на мигрантите во обратна насока (особено со потекло од Индија-599 и од Куба-75) кои се откриени при влез од Р Србија. Нивното движење е резултат на злоупотребата на безвизниот режим со нашата држава и со Р Србија, заради што истите легално или илегално влегуваат во Северна Македонија и се обидуваат да заминат во Р Грција, а потоа кон некоја од Западно Европските земји (Шпанија, Велика Британија).

Што се однесува до границите со соседните земји, на границата со Р Косово не се забележани значителни промени, додека состојбата со илегалната миграција на границата со Р Бугарија е во драстично намалување, но сепак на ова подрачје забележано е движење на илегални мигранти кои од Р Грција влегуваат преку планината Беласица, Струмичкиот и Валандовскиот регион.

На границата со Албанија пак бројот на илегални преминувања е зголемен за 18%. На овој дел од границата најчесто се работи за обиди за илегално на албански државјани кои живеат во пограничните села, но карактеристично е што оваа година на излез од државата регистрирани се и 26 мигранти од Блискиот Исток и тоа - 14 од Индија, седум од Мароко, три од Турција и по еден од Сирија и од Палестина, што не беше карактеристично за претходните години.

Илегални преминувања по земја на потекло

Според структурата на мигрантите, во 2021 година доминираат мигранти по потекло од Пакистан-6.786, но присутни се и економски мигранти од Авганистан-4.452 кои за разлика од минатата година бележат значително намалување. Во топ пет земји на потекло на мигранти присутни се и лица од Сирија-2.644 чиј број значително се зголеми во текот на август, септември и октомври 2021 година, од Индија-1.355 и од лицата без државјанство-1.216.

Значително е зголемен бројот на обиди на лица со потекло од Сомалија-591 и од Куба-583 што не беше карактеристично за претходните години. Во поголемиот број на случаи се работи за мигранти кои се движат во обратен правец (најчесто од Куба, Индија), истите се враќаат од Р Србија кон Р Грција по претходни неколку неуспешни обиди да стигнат во Европа.

2.15.3 Контрола на движење, престој на странци и преземени мерки

Проток на патници

Состојби по граници	2021	2020
Грција	2.024.076	1.202.556
Албанија	2.417.333	1.593.627
Србија	3.996.624	1.838.836
Косово	4.507.191	2.248.118
Бугарија	1.064.413	945.589
Меѓународен Аеродром Скопје	1.246.236	707.295
Аеродром Охрид	122.011	72.428
Вкупно	15.377.884	8.608.449

Табела бр.8 Табеларен приказ на состојби по граници

пет милиони патници. Анализирајќи ги податоците по граници може да се констатира дека оваа година најфреквентни биле граничните премини на северната граница со Косово и Србија со регистрирани од по четири милиони патници.

Притоа, најголем дел од патниците ги користеле Граничниот премин „Табановце“-3.869.966 и „Блаце“-3.580.346, а во топ пет гранични премини спаѓаат и Граничниот премин „Богородица“-со регистрирани 1.640.592 патници, Граничниот премин „Ќафасан“-1.426.699 и Граничниот премин на Меѓународниот аеродром Скопје-1.246.236, каде оваа година е забележано зголемување на фреквенцијата на патници за 76% како резултат на олеснетите мерки за движење на патниците за време на пандемијата.

На граничните премини во текот на 2021 година регистрирани се вкупно 15.377.884 патници, што е за речиси 80% повеќе во споредба со 2020 година кога беа регистрирани 8.608.449 патници. И понатаму, влијание врз ваквата состојба имаат мерките за заштита од вирусот кои беа преземени од страна на соседните земји, при што најголема раздвиженост на патниците на граничните премини е забележана за време на летните месеци (јули и август) кога се олеснети мерките за патување и се регистрирани околу

Топ пет гранични премини	2021	2020
ГП Табановце	3.869.966	1.820.245
ГП Блаце	3.580.346	1.907.657
ГП Богородица	1.640.592	830.471
ГП Ќафасан	1.426.699	904.005
Меѓународен Аеродром Скопје	1.246.236	707.295

Табела бр.9 Табеларен приказ на топ пет гранични премини

Според државјанството, оваа година доминираат странските патници кои оствариле влез/излез на граничните премини-речиси осум и пол милиони патници. Во однос на земјата од каде потекнуваат, најзастапени се патниците од соседните земји и тоа : косовските државјани-2.066.856, потоа српските-2.053.343, албанските-1.580.533, грчките-386.944, германските-283.300, бугарските-221.420, турските државјани-220.253, романските-177.653 итн.

Недозволен влез/излез на странски државјани

Недозволен влез на странски државјани бележи зголемување за 37% во однос на 2020 година. Од страна на службите на граничните премини, по разни основи не е дозволен влез во Северна Македонија на 2.056 странски државјани, и тоа во најголем на албански-548, потоа, на турски-521, на кубански-215, на косовски-153, индиски-70, по 47 германски и белоруски државјани и во помал број други странски државјани.

Оваа година во најголем број не им е дозволен влез на странските државјани на граничните премини „Меѓународен Аеродром Скопје“-758, потоа на граничните премини „Ќафасан“-282 и „Блато“-241 на границата со Р Албанија, на граничниот премин „Долно Блаце“ на границата со Р Косово-264 и на граничниот премин „Табановце“ на границата со Р Србија-199 патници.

Најчести причини за недозволен влез се:

- не приложување документи за целта на престојот
- претставува опасност за јавното здравје
- не поседување важечка виза за влез во Северна Македонија
- немање важечка патна исправа и
- не поседување доволно парични средства.

Во истиот период на граничните премини во државата не им е дозволен излез на 368 странски државјани и истите бележат пораст за 63,5% во споредба со минатата година. По државјанство, најбројни се албанските државјани-104, турските-51, косовските-46, бугарските-25 и српските-22 и други. По граници, најголем дел од лицата на кои не им е дозволен излез е на граничниот премин на Меѓународниот аеродром Скопје-108 лица, како и на граничните премини „Табановце“-78 и „Деве Баир“-56 итн.

Најчести причини за недозволен излез се:

- пречекорен престој и
- употреба на фалсификувана и /или туѓа патна исправа

2.15.4 Престој на странски државјани по разни основи, преземени прекршочни и кривични мерки

Бројот на издадени дозволи за привремен престој на странски државјани е двојно зголемен споредено со минатата година. Издадени се дозволи за привремен престој на 6.236 (3.141)² странски државјани, најчесто по основ на работа-2.262, потоа член на потесно семејство на државјанин на Р Северна Македонија-1.760 и по основ на школување или студирање-1.062.

За одбележување е тоа што оваа година зголемен е бројот на издадени дозволи по основ на хуманитарни причини-359, најголем дел од нив се издадени на авганистански државјани поради воената состојба во нивната матична земја.

издадени дозволи за привремен престој	2021	2020
работа	2262	1153
школување/студирање	1062	522
член на потесно семејство на државјанин на РСМ	1760	844
семејно обединување	540	441
хуманитарни причини	359	27
волонтирање	172	116
останати причини	81	38

Табела бр.10 Табеларен приказ на издадени дозволи за привремен престој

Топ три земји на кои им се издадени дозволи за привремен престој во РСМ	Турција	Албанија	Косово
работа	1074	163	230
школување/студирање	668	79	86
член на потесно семејство на државјанин на РСМ	40	364	735
семејно обединување	135	86	107

Табела бр.11 Табеларен приказ на топ три земји на кои им се издадени дозволи за привремен престој во РСМ

Анализирајќи ги податоците по државјанство, најголем број од дозволите се издадени на турски државјани-1.967, најчесто заради работа-1.074, школување или студирање-668 и поради семејно обединување-135. Во топ три држави спаѓаат и косовските-1.164 дозволи и

² Податоците во заградата се однесуваат на 2020 година

албанските државјани-708, на кои најчесто дозволи за привремен престој им се издадени поради член на потесно семејство, работа и семејно обединување.

Во однос на дозволи за постојан престој во Северна Македонија, во текот на 2021 година издадени се вкупно 91 дозволи, лани 37 (најмногу за работа-36), а според структура, доминираат српските и турските државјани-по 16, десет лица без државјанство и девет грчки.

Исто така, во текот на 2021 година, до три месеци привремено престојувале 207.277 странски државјани или за два и пол пати повеќе од претходната година. Од нив најчесто како туристи престојувале-112.082 странски државјани, во приватни посети-93.244, од деловни причини-1.742 лица и во помал број по други основи. Според државјанството, доминираат српските-32.950 и германските државјани-28.129, како и австриските-14.136, албанските-13.597 и турските државјани-11.215.

Престој во РСМ до три месеци по разни основи	2021	2020
Туристички престој	112082	50553
Приватни посети	93244	31279
Деловни посети	1742	1034
Курсеви, студирање итн.	99	44
Останати причини	110	963
Вкупно	207277	83873

Табела бр.12 Табеларен приказ по основ за престој во РСМ

Во делот на преземените мерки против странските државјани поради незаконски активности извршени при нивниот престој во Северна Македонија бележиме зголемување за околу 40%. Во рамките на овие мерки поднесени се 318 кривични пријави, против 424 странски државјани за сторени 358 кривични дела. Најзастапени сторители на кривичните дела се државјаните на Турција-103 и Албанија-101, а во топ пет застапени се и српските државјани-59, косовските-50 и државјаните на Пакистан-13.

Најзастапени кривични дела извршени од странски државјани се „фалсификување исправа“-139, „непоставување според здравствените прописи за време на епидемија“-53, „загрозување на безбедноста во сообраќајот“-37, „криумчарење на мигранти“-23 и „тешки дела против безбедноста во сообраќајот“-12.

Во делот на прекршоците, истите бележат 100% зголемување споредено со 2020 година. Поднесени се 1.299 (653) прекршочни пријави против странски државјани, од нив топ пет земји чии државјани извршиле најмногу прекршоци се албанските државјани-266, потоа од турските-171, српските-154, косовските-135 и бугарските државјани-56. Според законските основ, најголем дел од прекршоците се извршени по Законот за странци-801, од нив 544 се поради незаконски престој во Северна Македонија. Потоа, 399 се поради сторени прекршоци од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата кои оваа година бележат пораст за три пати во однос на 2020 година, 51 се прекршоци од Законот за прекршоци против јавниот ред и мир, 41 од Законот за гранична контрола, а седум од други закони.

2.15.5 Баратели на азил

Во текот на 2021 година, тренд на намалување бележи бројот на лицата кои поднеле барања за признавање право на азил.

Во Секторот за азил примени се барања за признавање право на азил од страна на 100 лица, за разлика од минатата година кога беа доставени барања за азил од страна на 211 лица. Од

вкупниот број на баратели, 80 се полнолетни лица, а 20 се малолетни (од нив 12 се деца без придружба, а осум се деца кои се придружувани од членови во семејство), а во однос на полот, 86 се од машки, а 14 лица од женски пол. Според структурата, најзастапени се баратели од Сирија-22, потоа од Пакистан-16, Турција-девет, по седум од Куба и од Русија итн.

Република Северна Македонија, згрижува вкупно 12 лица со статус бегалец (сите од Косово), а истовремено згрижува и 122 лица со статус на супсидијарна заштита, од кои 111 лица кои престојуваат по овој основ се од Косовската криза во 1999 година, четири од Авганистан, три од Конго и по двајца од Сирија и од Ирак. Секторот за азил на четири лица (по две од Авганистан и од Ирак) донесе решенија со кои им се призна статус на супсидијарна заштита. Исто така, за 13 лица донесено е решение со кое се одбива барањето за меѓународна заштита, за 63 лица запрена е постапката за меѓународна заштита, а за 24 лица постапката е во тек.

2.16 СОСТОЈБИ СО ЈАВЕН РЕД И МИР

Безбедносната состојба во областа на јавниот ред и мир подолг период е стабилна, без постојење на индикатори кои би значеле сериозна закана за истата. Акцентот на работата на полициските службеници и во тековната година беше насочен кон превентивното работење и градење на партнерски однос и доверба на граѓаните во полицијата со цел создавање на безбедна средина за живеење.

2.16.1 Локални избори

Министерството за внатрешни работи по распишување на локалните избори 2021 година, презеде плански и организирани активности за безбедно одвивање на изборниот процес, а како резултат на овие мерки не беа регистрирани нарушувања на јавниот ред и мир, ниту сериозни безбедносни настани односно, изборите поминаа во мирна, фер и демократска атмосфера.

За време на предизборниот период, одржани се над 590 јавни собири/трибини/средби со граѓани/отворање на штабови на кои не се регистрирани нарушувања на јавниот ред и мир.

На територијата на Република Северна Македонија за целокупниот изборен процес регистрирани се вкупно 333 настани. Настанатите во поголем број се однесуваа на агитирање, поткуп при избори и гласање, уништување на изборен материјал и повреда на тајност на гласање.

По преземени мерки поднесени се 20 кривични пријави, за сторени вкупно 21 кривично дело, против 24 сторители.

Пријавите се поднесени за:

- ✚ шест кривични пријави за кривично дело „поткуп при избори и гласање“ против седум сторители;
- ✚ четири кривични пријави за кривично дело „уништување на изборен материјал“ против четири сторители;
- ✚ две кривични пријави за кривично дело „повреда на тајноста на гласањето“ против двајца сторители;
- ✚ по една кривична пријава за кривично дело: „повреда на слободата на определување на избирачите“, против двајца сторители; „насилство“ против двајца сторители; „напад на службено лице при вршење на службено дејствие“ против еден сторител; „повреда на избирачко право“, против еден сторител; „предизвикување општа опасност“ против еден

сторител; „лажно пријавување на кривично дело“ против еден сторител; „загрозување на сигурноста по пат на компјутерски систем“, против еден сторител (регистрирано пред започнување на предизборната кампања) и

- ✚ една кривична пријава со две дела за „непостапување според здравствени прописи за време на епидемија“ против двајца сторители.

Исто така, регистрирани се и 13 прекршоци за кои се предупредени седум лица, поднесени се пет барања за поведување на прекршочна постапка (три за фотографирање на гласачко ливче, по еден за лажно предизвикана интервенција на полиција и за физички напад), а издаден е и еден прекршочен платен налог – за фотографирање на гласачко ливче.

Инаку, за пријавени 87 настани, не се утврдени наводите или нема констатирани неправилности.

2.16.2 Протестни собири

Постојано ангажирање на полициските службеници и преземање мерки и активности наложуваа и одржување на 335 (168) протестни собирања, од кои најголем број на подрачје на СВР Скопје-181. Поголемиот дел од собирите беа најавени согласно одредбите од Законот за јавни собири, додека останатите се ненајавени и за истите, информациите најчесто потекнуваа од социјалните мрежи. Годинава ја одбележаа протести организирани од физички лица или здруженија на граѓани, формираны заради јавно манифестирање на незадоволство од одредени состојби во државата, во најголем дел се однесуваа заради присилната вакцинација со цел заштита од Covid 19, задолжително носење маски во училиштата, донесени мерки во врска со пандемијата за угостителските објекти, изградба на нов Центар за странци, зголемување на цената на електричната енергија, незадоволство од судски пресуди, изразување поддршка за Палестина и слично.

Во врска со протестите, како карактеристични, но и протести на кои евидентираме нарушување на јавниот ред и мир од поголем обем, се издвојуваат двата протести одржани на подрачјето на СВР Скопје организирани под мотото за „Албанските права во РСМ“ во врска со случајот „Монструм“ и сите политички монтирани случаи, на кои демонстрантите телесно повредиле седум полициски службеници, извршиле оштетување на четири службени возила на Министерството за внатрешни работи и на објектите на Министерствата за политички систем и надворешни работи и на Основниот суд Скопје 1. За одбележување е и протестот одржан во централното градско подрачје во Тетово заради револт од настанатиот пожар во модуларната болница во Тетово, каде од страна на насобраните граѓани биле фрлани јајца и пластични шишиња кон зградата на Општина Тетово, а физички биле нападнати и двајца полициски службеници кои се обидуваа да ги спречат граѓаните да се движат по приватен имот.

Во врска со овие протести, мерки на кривичен прогон се преземени против 22 лица за сторени кривични дела „учество во толпа што ќе спречи службено лице во вршење на службено дејствие“, а три лица се пријавени и за „напад врз службено лице при вршење работи на безбедноста“.

2.16.3 Прекршоци против јавниот ред и мир

ОЕ	прекршоци		сторители	
	2021	2020	2021	2020
СВР Скопје	3453	2632	4661	3536
СВР Битола	631	499	853	753
СВР Велес	497	551	656	791
СВР Куманово	659	772	883	1014
СВР Охрид	704	625	919	827
СВР Струмица	526	451	743	620
СВР Тетово	551	498	718	665
СВР Штип	936	930	1236	1225
РЦ за ГР	16	11	16	10
Вкупно	7973	6969	10865	9441

Табела бр.13 Прекршоци за кои се поднесени барања за поведување прекршочна постапка и број на сторители

Топ пет прекршоци за кои се поднесени барања се „физички напад“-2.171, „карање, викање, непристојно и дрско однесување“-1.334, „учество, предизвикување или поттикнување тепачка“-980, „омаловажување државен орган и други службени лица“-765, чиј број е зголемен за 43% и „оддавање на пијанство на јавно место“-596.

Прекршоците против јавниот ред и мир бележат тренд на зголемување за 14,4% во однос на 2020 година. Регистрирани се 7.973 прекршоци за кои се поднесени барања за поведување прекршочна постапка. Најголем број прекршоци се извршени на подрачје на СВР Скопје-3.453 прекршоци, потоа СВР Штип со 936 прекршоци и СВР Охрид-704 прекршоци, додека најповолна состојба е забележана на подрачје на СВР Велес каде извршени се најмал број прекршоци-497.

Топ пет прекршоци	2021	2020
физички напад	2171	1990
учество во тепачка	980	914
карање, викање	1334	1030
оддавање на пијанство	596	580
омаловажување службен орган	765	534

Табела бр.14 Топ пет видови на прекршоци

Во однос на модусот на делување, јавниот ред и мир е нарушен најчесто во градска средина-6.332, од нив на отворен простор – 4.388 прекршоци, 727 се во приватен стан, а 354 се во угостителски објекти. Најголем број од прекршоците, се извршени поединечно – 6.152, во градска средина – 6.332 и под дејство на алкохол-541.

Регистрирани се 10.865 сторители, од нив 55 се странски државјани. Во однос на работниот статус, најчесто се работи за невработени лица-4.568 и за земјоделци, занаетчии-4.356, а за 37% намален е бројот на ученици, студенти кои се јавуваат како извршители на прекршоците. Според половата структура, 1.185 лица се од женски пол, а 9.500 од машки пол, а според возраста, доминираат лицата во категорија на возраст над 25 години- 8.453.

2.16.4 Насилничко однесување помеѓу ученици во училишта

За разлика од претходните години, во 2021 година бележиме поволни состојби и во делот на нарушувањата на јавниот ред и мир помеѓу ученици, без регистрирани потешки инциденти помеѓу средношколската младина.

Регистрирани се 27 настани на насилно однесување, или седум настани повеќе од 2020 година.

Зголемувањето на настаните се должи на враќањето на учениците во училиштата и следење на наставата со физичко присуство во септември 2021 година, за разлика од претходната година кога учебната година за учениците од четврто одделение и од средното образование се спроведуваше од дома со онлајн присуство.

Карактеристично е што оваа година не се регистрирани настани на меѓунационална основа, за разлика од лани кога е регистрирано насилно однесување меѓу ученици од основното училиште „Лирија“ во Тетово.

Во однос на локацијата, подрачје со најголем број на регистрирани настани е СВР Тетово-11, по што следуваат подрачјата на СВР Куманово и СВР Велес-со по пет настани, СВР Скопје-четири настани, а по едно нарушување е регистрирано на подрачјата на СВР Струмица и СВР Битола.

Најмногу насилства се извршени во основни училишта-15 каде бележиме зголемување на настаните за 25%, а 12 нарушувања се во средни училишта. Во однос на временскиот период, нападите најчесто се извршени за време на големиот одмор, во училишниот хол или во дворот, додека според видот, речиси во сите случаи се работи за физички напади извршени поединечно. Од ваквото насилничко однесување повредени се 25 ученици, при што еден ученик се здобил со тешки телесни повреди.

Најчесто нарушувањата се без повод и причина за нападот или пак е поради претходна расправија меѓу учениците, а во однос на возрасната структура, најбројни се учениците на возраст од 11 до 14 години и од 15 до 17 години.

Од страна на Министерството, преземени се мерки против нарушителите, за што против едно лице поднесена е кривична пријава за сторено кривично дело „тешка телесна повреда“, поднесени се и 14 барања за поведување прекршочна постапка против 26 лица за сторени 14 прекршоци и тоа најмногу за „занемарена грижа на дете“-седум, „физички напад“-пет прекршоци и „учество во тепачка“-два прекршоци, а поднесени се и три известувања до ОЈО.

2.16.5 Насилство на спортски натпревари

Министерството како надлежна институција за спречување на насилство на спортски натпревари навремено преземаше низа мерки за безбедно одржување на сите спортски натпревари, со посебен акцент на натпреварите од висок ризик.

Оваа година евидентираме пораст на нарушувањата за повеќе од три пати во однос на 2020 година, на што влијаеше донесувањето на протоколи за присуство на публика и посетата на лица љубители на спортот.

Регистрирани се 22 нарушувања на спортски натпревари од поголем обем, лани шест, најмногу за време на одржување на фудбалски натпревари-16, три се на кошаркарски натпревари, а по едно нарушување на ракометен натпревар, одбојка и за време на одржување на меѓународен турнир во борење. Две од нарушувањата се регистрирани за време на одржување на меѓународни фудбалски натпревари (Северна Македонија со Германија и со Исланд)

Според местото, најголем дел од нарушувањата се регистрирани на подрачје на СВР Скопје-осум и СВР Тетово-седум, три на подрачје на СВР Битола и по две на подрачјата на СВР Куманово и СВР Охрид.

Нарушувањата се вршат поединечно или во група од две до пет лица, најмногу со фрлање и палење на пиротехнички средства, додека во однос на времето на извршување, поголемиот дел од нарушувањата се извршени за време на одржување на натпреварите. При нарушувањата најмногу се нападнати играчи и навивачи, како и двајца судии, при што истите се здобиле со телесни повреди. Карактеристично е нарушувањето за време на одржување на меѓународен турнир во борење помеѓу екипите на БК „Бучим“ од Радовиш и БК „Лирија“ од Скопје, кога дете-учесник било нападнато со нож од друго дете.

По преземени мерки, до Основните јавни обвинителства против 37 лица поднесени се кривични пријави за сторени пет кривични дела „насилство“, а поднесени се и 26 барања за поведување прекршочна постапка за сторени 24 прекршоци од Законот за спречување на насилство и недостојно однесување на спортски натпревари и две барања од ЗППЈРМ против 28 лица од кои 16 физички и по шест правни и одговорни лица.

2.16.6 Напади врз службени лица

Бројот на пријавени напади извршени врз службени лица е речиси на исто рамниште како и минатата година. Во надлежните полициски станици поднесени се вкупно 160 пријави за извршени напади, од кои најголем дел се на подрачје на СВР Скопје-53, а како и на подрачјата на СВР Битола-26 и СВР Велес-17, додека најповолна состојба бележи подрачјето на СВР Струмица со пријавени шест напади врз службени лица.

Нападите најчесто се извршени при воспоставување на нарушен јавен ред и мир, регулирање и контрола на патниот сообраќај и легитимирање и барање на увид други исправи. Според видот на нападот, во 139 настани се работи за поединечни напади, извршени со употреба на физичка сила, а мал дел со употреба на тврди предмети. Повредени се 173 овластени лица, од нив седум со тешки телесни повреди. Оваа година не е регистрирана **употреба на огнено оружје**, за разлика од 2020 година **кога во еден случај** на подрачје на СВР Велес при преземање службени дејствија беше пукано кон еден полициски службеник, нанесувајќи му телесни повреди.

ОЕ	кривични дела	сторители
СВР Скопје	50	60
СВР Битола	28	37
СВР Велес	21	22
СВР Куманово	18	18
СВР Охрид	17	20
СВР Струмица	9	9
СВР Тетово	13	15
СВР Штип	16	18
Вкупно	172	199

Во врска со пријавените напади, преземени се мерки на кривичен прогон, кои компаративно со 2020 година се зголемени за 10,3%. Регистрирани се 172 кривични дела извршени од 199 лица, при што најзастапени се на подрачје на СВР Скопје-50 и на подрачје на СВР Битола-28.

Табела бр.15 Извршени кривични дела „напад врз службено лице“ и број на сторители

2.17 БЕЗБЕДНОСТ ВО СООБРАЌАЈОТ

Во областа на патниот сообраќај, активностите на полицијата беа примарно насочени кон превенција и плански мерки за подобрување на безбедноста на патниот сообраќај, како и на контрола и регулирање на сообраќајот. Сообраќајно се покриваа деловите од патната и уличната мрежа каде се одвива интензивен сообраќај и каде почесто се случуваат сообраќајни незгоди.

Паралелно со контролата на сообраќајот, Министерството за внатрешни работи во текот на 2021 година вршеше и континуирана сообраќајна едукација, со цел унапредување на сообраќајната превенција и обезбедување повисок степен на сообраќајна дисциплина кај сите категории на учесници во сообраќајот. Преземените превентивни мерки и активности на службите резултираа со намален тренд на сообраќајните незгоди со смртни последици и намалување на бројот на жртвите во сообраќајот.

2.17.1 Сообраќајни незгоди

И покрај големиот број преземени превентивно-репресивни мерки, зголемената фреквенција во сообраќајот во споредба со 2020 година кога имаше периоди на забрана за движење, како и високиот степен на сообраќајна недисциплина и непочитување на сообраќајните правила кај граѓаните, придонесоа за пораст на сообраќајните незгоди за 11,4%.

Меѓутоа, тренд на намалување од 7,2% бележи бројот на загинати лица.

Случени се вкупно 8.037 сообраќајни незгоди, од нив 3.968 се незгоди со материјална штета, 106 се незгоди со смртни последици, 713 се незгоди со тешки телесни повреди, а останатите 3.250 се незгоди со телесни повреди. При случените незгоди, причинета е материјална штета која се проценува на износ од 1.055.259.197 денари.

На територијата на Република Северна Македонија најголем број незгоди се случуваат на подрачјата на СВР Скопје-3.205 и СВР Тетово-1.158. Според местото на случување, речиси шест илјади незгоди се случени во населено место, а мал број незгоди се случени на отворен пат.

ОЕ	Вкупен број на СН	СН со смртни последици	СН со тешки телесни повреди	СН со телесни повреди	СН со мат. штета
СВР СКОПЈЕ	3205	32	215	1400	1558
СВР БИТОЛА	654	15	114	248	277
СВР ВЕЛЕС	588	7	54	190	337
СВР КУМАНОВО	493	7	50	233	203
СВР ОХРИД	756	14	62	311	369
СВР СТРУМИЦА	534	8	52	190	284
СВР ТЕТОВО	1158	10	75	465	608
СВР ШТИП	649	13	91	213	332
Вкупно	8037	106	713	3250	3968

Табела бр.16 Сообраќајни незгоди по Сектори за внатрешни работи

Најмногу незгоди се случиле во јули- 912 и август- 861, кога фреквенцијата на возила и учесници во сообраќајот е со зголемен интензитет, додека по денови, најбројни се незгодите случени во петок-1.299 и во сабота-1.231 незгода. Во однос на временската рамка, критичен период со најголем број случени незгоди е времето од 16,00 до 17,00 часот-609 незгоди и од 13,00 до 14,00 часот-579 незгоди, а најмал број незгоди се случиле во раните утрински часови во времето од 04,00 до 05,00 часот-79 незгоди.

2.17.2 Наstrадани лица

Во незгодите наstrадале вкупно 6.775 (5.866)³ учесници, од кои 792 (801) лица се со тешки телесни повреди, 116 (125) лица се загинати, а останатите 5.867 (4.940) се со телесни повреди. Компаративно со 2020 година и кај наstrаданите лица бележиме тренд на зголемување за 15,5%, а поволна состојба бележиме кај загинатите лица, чиј број е во намалување за 7,2%. Според локацијата, најголем број учесници наstrадале на подрачје на СВР Скопје-2.807, потоа на подрачје на СВР Тетово-1.165 лица и на подрачје на СВР Охрид-628 лица.

Последици кај учесници во СН				
ОЕ	Вкупен број на наstrадани учесници	Лица со последица смрт	Лица со тешки телесни повреди	Лица со телесни повреди
СВР СКОПЈЕ	2807	34	246	2527
СВР БИТОЛА	501	17	118	366
СВР ВЕЛЕС	375	7	54	314
СВР КУМАНОВО	474	7	51	416
СВР ОХРИД	628	15	78	535
СВР СТРУМИЦА	378	9	58	311
СВР ТЕТОВО	1165	12	81	1072
СВР ШТИП	447	15	106	326
Вкупно	6775	116	792	5867

Табела бр.17 Последици кај учесниците во сообраќајните незгоди по Сектори за внатрешни работи

Во однос на структурата на наstrаданите учесници, најбројни се возачите на моторни возила- 3.271, од нив 67 загинале, 385 се тешко повредени, а останатите се со телесни повреди. Потоа, голем број од наstrаданите се сопатници-2.476, од кои 19 загинале и пешаците-756 од кои 23 загинале, 164 се здобиле со тешки повреди, а 569 пешаци биле со телесни повреди.

2.17.3 Загинати лица

Поволен тренд на намалување од 7,2% бележи бројот на загинати лица.

Од голема важност е да се напомене дека 2021 е втора година по ред во која бележиме најмал број на загинати лица во последните десет години. Во сообраќајните незгоди, животот го загубиле вкупно 116 лица, додека во 2020 година, загинале 125 лица.

Според категоријата на учесници, како и кај наstrаданите лица, најголем број од загинатите лица се возачи-67, од нив 40 се возачи на патнички моторни возила, седум се возачи на велосипеди, по шест се возачи на мопед и мотоцикл, четворица се трактористи, а тројца возачи на товарни моторни возила.

³ Бројките во заградата се однесуваат на минатата година

Зголемен е и бројот на загинатите пешаци-23, лани загинале 20 пешаци, додека за 27% намален е бројот на загинати сопатници. Во однос на возраста, најбројни се загинатите лица кои биле над 65 годишна возраст и на возраст од 25 до 40 години-по 29 лица, додека за 50% намален е бројот на загинати лица од помладата категорија (од 15 до 24 години).

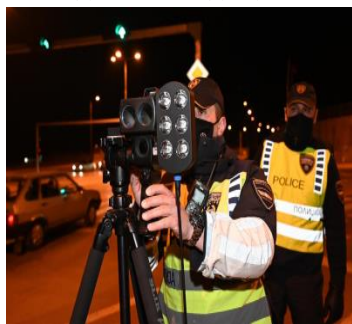
Во однос на местото, најголем број жртви има на подрачје на СВР Скопје-34, потоа на подрачје на СВР Битола-17 и СВР Штип-15. Карактеристично е што оваа година зголемен е бројот на сообраќајни незгоди во кои животот го загубиле по две лица. Случени се вкупно девет такви незгоди, за разлика од минатата година- шест. Една од незгодите е случена во централното градско подрачје во Скопје на крстосницата од булеварите Србија и Борис Трајковски, додека останатите незгоди се случени на отворен простор на следните патни правци:

- ✚ магистрален пат Ресен-Битола (кај место викано „Долна крстосница“);
- ✚ магистрален пат Охрид-Кичево (кај крстосницата со влезот за Славеј Планина);
- ✚ експресен пат Штип-Кочани;
- ✚ магистрален пат Битола-Ресен (кај превој „Ѓавато“);
- ✚ магистрален пат Охрид-Кичево (помеѓу селата Мешеишта и Климестани);
- ✚ локален пат за село Горобинци-Свети Николе;
- ✚ регионален пат село Јосифово-село Удово Гевгелија и
- ✚ регионален пат Дебар-Маврови анови.

2.17.4 Превентивно-репресивни мерки

Министерството континуирано преземаше активности во насока на спречување, откривање и докажување на сообраќајната деликвенција. Приоритетно се работеше на сузбивање на прекршоците поради кои се случуваат сообраќајните незгоди и за чија цел секојдневно беа спроведени 85 акциски контроли, најмногу за управување на моторно возило под дејство на алкохол, дрога и други психотропни супстанции-18, како и по 15 акциски контроли за управување на моторно возило со брзина поголема од дозволената и за прекршоци кои ги чинат возачите на велосипеди, велосипеди со помошен мотор, мопед, мотоцикл и сл.

Во делот на сообраќајната превенција, земено е учество при спроведување на кампањи и проекти кои се реализираа во соработка со Републичкиот совет за безбедност во сообраќајот на патиштата, како што се следните кампањи : „Стави појас“, „Европска недела на мобилност 2021“, „Безбедно возење со трактор“, Сообраќајно едукативна и превентивна акција насловена како „Летна Кампања -2021“ под мотото „Вози одморен“, Кампања за одбележување на Светскиот ден на сеќавање на жртвите од сообраќајни незгоди, Кампања за поголема безбедност на децата во сообраќајот и Кампања за подигање на свеста за употреба на зимска

опрема во возилата и одговорно учество во сообраќајот во зимскиот период насловена „Зимска кампања“.

Во текот на 2021 година, регистрирани се 361.245 превентивно-репресивни мерки против прекршителите на сообраќајните правила и прописи, во најголем дел за брзо возење, што е за 93% повеќе во однос на 2020 година, кога се регистрирани 186 илјади превентивно-репресивни мерки. Значајно да се истакне е и зголемувањето за 60% на бројот на поднесени барања за

поведување прекршочна постапка и на бројот на мандатни казни.

Во однос на прекршоците, истите бележат тренд на зголемување за 94% споредено со 2020 година. Оваа година регистрирани се 204 илјади прекршоци, најмногу на подрачјата на СВР Тетово-34.965 и СВР Штип-34.897. На подрачје на СВР Струмица забележан е најголем пораст на прекршоците во однос на лани, а на подрачје на СВР Скопје, прекршоците изминатата 2021 година бележат намалувачки тренд за повеќе од 56%.

Топ три прекршоци за кои се поднесени барања за поведување прекршочна постапка се:

- брзо возење-27.746 (8.604),
- управување без возачка дозвола-21.431 (14.702) и
- управување нерегистрирани возила-8.789 (14.333).

Голем дел од активностите на Министерството беа насочени и кон преземање превентивни активности за пешаците и надминување на нивните грешки. Во овој дел преземени се вкупно 3.004 мерки, од кои 1.263 се барања за поведување на прекршочна постапка, 585 се наплатени глоби, 783 пешаци се предупредени, а 373 се повикани на сообраќајна поука. Компаративно со 2020 година, за 87% е зголемен бројот на поднесените барања и на наплатените глоби.

Покрај прекршоците, регистрирани се речиси 2.700 кривични дела поврзани со безбедноста во јавниот сообраќај извршени од 2.643 лица-учесници во сообраќајот, од нив 28 се деца. Најголем процент на застапеност на кривичните дела бележи „загрозувањето на безбедноста на сообраќајот“ - 2.468 кривични дела.

2.18 ПОЛИЦИЈАТА-носител на активностите за почитување на здравствените прописи и спроведување на мерките за заштита на јавното здравје во услови на пандемија

И оваа година, Министерството постапуваше во услови на прогласена кризна состојба на територијата на Северна Македонија која произлегува од појавата и ширењето на вирусот Covid-19, при што полицијата континуирано ангажираше голем број на човечки ресурси за спроведување на активностите за заштита и справување со вирусот.

Во текот на 2021 година, на територијата на Република Северна Македонија, ставени се во изолација и самоизолација 211.217 лица. Од страна на полициски службеници извршени се 781.453 контроли кај лица во изолација и самоизолација, при што утврдено е дека 396 лица не ја почитувале мерката за изолација и самоизолација. Во делот на почитувањето на одредбите кои ја регулираат работата на угостителските објекти, во координација со Државната пазарна инспекција извршени се 34.407 контроли во угостителски објекти, кафетерии, барови, ресторани, клубови, казина и спортските обложувалници, при што е констатирано дека 150 објекти не ги почитувале мерките.

Во однос на прекршоците за неносење лична заштита на лицето регистрирани се 75.810 прекршоци, 2.357 лица не ја почитувале забраната за движење, а регистрирани се и 3.016 кривични дела против здравјето на луѓето кои се однесуваат на спречување на ширење на епидемијата.

3. ОСТАНАТИ ПОЛИЦИСКИ И ДРУГИ РАБОТИ

3.1 ЕДИНИЦА ЗА СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ, СТАНДАРДИ И КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТ

Клучен приоритет на Единицата за стратешко планирање, стандарди и контрола на квалитет е спроведување на стручен надзор и контрола на организационите единици во Бирото за јавна безбедност, стратешко планирање, насочување и воведување во работните процеси и континуирано учество во координирање и реализација на оперативните цели и задачи, како и обезбедување успех и ефикасност на полициските службеници.

Од страна на Единица е изготвен е извештај за реализација на Стратегија за развој на полицијата 2016-2020 за реализирани активности по стратешки цели, кој е доставен до Одделот за Европска унија и меѓународна соработка согласно донесен заклучок на Поткомитетот за правда, слобода и безбедност во рамките на Комитетот за стабилизација и асоцијација помеѓу Европската Унија и Република Северна Македонија. Предвидените активности во рамки на Стратегијата за развој на полицијата 2016-2020, што не беа реализирани во целост во предвидената временска рамка продолжуваат со реализација во Стратешкиот план на МВР.

Единицата изработи четири квартални извештаи за степенот на реализација на мерките предвидени во годишниот план за работа на МВР, Годишен план за работа на МВР за 2021 година за програмата „Развој на полицијата“ програмата „Унапредување на заедничките функции на МВР“, постапи по десет планови и еден анекс План за спроведен стручен надзор и План за спроведување стручен надзор и контрола по ОА „Дозвола“. Воедно беше спроведен стручен надзор во организациските единици во состав на Бирото за јавна безбедност согласно Плановите изготвени од страна на други организациски единици во состав на Бирото за јавна безбедност.

Изготвени и испратени се вкупно 896 акти, од кои 684 службени белешки, а изготвени се три инструктивни телеграми и 34 телеграми во делот на информирањето. Единицата континуирано партиципираше во Проект „Подобрување на националните практики за управување со мало и лесно оружје“, развој на Модул за евидентирање, документирање и информирање и анализа на инциденти со оружје – компонента 2, Проект „ЕУ - Правда за децата“, имплементиран со поддршка од канцеларијата на УНИЦЕФ, Проект „Истражување на јавното мислење за демократско полициско работење во 2021 година“, имплементиран со поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, Проект „Зажакнување на капацитетите на полицијата за интеракција со младите и градење на доверба“, проект „Кон транспарентна, отчетна и инклузивна полиција во Северна Македонија“ и меѓународни проектни активности во Проект „СИНА ХРАБРОСТ“.

3.2. ОДДЕЛОТ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО РАЗУЗНАВАЊЕ И АНАЛИЗА

Одделот за криминалистичко разузнавање и анализа, како централна организациска единица во БЈБ, континуирано преземаше активности за анализа на состојбите, проценка на ризиците и стратешко насочување на организациските единици во Бирото за јавна безбедност. Ваквата надлежност подразбираше континуирано собирање, обработка и

анализа на статистички, разузнавачки и други оперативни податоци за следење на безбедносните состојби, состојбите со криминалот, криминалистички истражувања и криминалните групи и поединци, како и активности за детектирање на предизвиците и проценка на заканите кои се поврзани со одржувањето на јавната безбедност и спречување на криминалот во сите области.

Стратешка определба на Одделот е унапредување на моделот на полициското работење водено од разузнавање, кој претставува значаен импут за ефективно извршување на полициските работи, а особено во делот на јакнење на капацитетите за превенција и проактивно делување во борбата за спречување на сите облици на криминалот. И оваа година продолжија активностите преку организирање на работилница со поддршка на ОБСЕ која имаше за цел да послужи како патоказ за успешно и ефикасно полициско работење водено од разузнавање.

За одбележување се активностите во кои Одделот активно партиципираше во изготвување на новата апликација за Азбучен индекс и Криминалитет преку која ќе се обезбеди значајно унапредување на статистичките податоци. Од посебна важност се и активностите и придонесот кој е даден за изработката на проценката на закани од организиран и сериозен криминал СОКТА 2021, како и изготвените анализи, мрежа на криминални групи и извештаи со препораки и насоки со цел развој на криминалистичко разузнавачка анализа.

Одделот своите активности ги реализира согласно годишната програма за работа и организациската поставеност, односно преку работата на Сектор за криминалистичко разузнавање и анализа, составен од Единица криминалистичко разузнавачка и анализа и Единица за прикриени човечки извори на информации и Сектор за стратешка анализа и извештаи, составен од Единица за стратешка анализа и Единица за статистичко истражување и документирање.

Активностите на Секторот за криминалистичко разузнавачка анализа се однесуваа на изготвување на вкупно 653 информации за безбедносни појави и состојби, во рамки на оперативните акции и различни оперативни активности, како што се криминалистичките истражувања. Дадена е поддршка на Одделот за криминалистичка полиција со изработка на аналитички продукти, најчесто со изготвување на анализи на телефонска комуникација-17, седум профили на субјект, три профили на проблем и две анализи на состојби. Од овој Сектор, изготвени се 26 записници од одржани состаноци, 17 анализи на состојби, одговорено е на 271 барања од разни организациски единици во Министерството, најмногу од Секторот за меѓународна полициска соработка. Понатаму, изготвени се 45 службени белешки, 40 оперативни извештаи, како и 11 годишни извештаи по различни проблематики. Задачите беа насочени кон поддршка на оперативни штабови, оперативни планови за реализација и оперативни тимови на централно ниво, координација и поддршка на одделенијата за криминалистичко разузнавачка анализа на регионално ниво, а особено ангажман имаше во

рамки на националните оперативни акции преку размена на податоци. Преку размена на разузнавачки информации и изготвување извештаи учествуваше и во реализација на оперативни активности на меѓународен план согласно акциони планови во организација на Европол и Фронтекс за спроведување меѓународни акции „заеднички акциски денови“ во делот на сузбивање на прекуграничниот криминал, недозволената трговија со огнено оружје и муниција, НТ со дроги, илегална миграција и фалсификувани документи, а свое учество имаше и во операција за сузбивање на криминалот со дивниот свет и нивна илегална трговија во организација на Интерпол и Светската царинска организација.

Секторот за стратешка анализа и извештаи континуирано преземаше активности кои припаѓаат во доменот на статешката анализа и статистичкото истражување и документирање. Во оваа насока, земено е учество во изработката на повеќе стратешки документи, а со примена на стратешкиот пристап и стратешката анализа изготвени се повеќе аналитички продукти. Покрај изготвувањето на стратешка проценка на БЈБ, во 2021 година изработен е и Периодичен преглед на истата, во кој се анализирани состојбите по приоритети, вклучувајќи го и извештајот за постигнати резултати кои се од важност за реализацијата на приоритетите кои се утврдени во Контролната стратегија на БЈБ. Преку Единицата за стратешка анализа оваа година координиран е целокупниот процес за изработка на СОКТА извештаите, при што на крајот на годината финализирана е новата Проценка на закани од сериозен и организиран криминал – СОКТА 2021, во која се анализирани податоци од национален карактер. Во оваа насока, целокупниот процес е спроведен во соработка со останатите институции кои се надлежни за спроведување на законот во овој домен, при што покрај аналитичарите на Министерството за внатрешни работи, кои беа носители на процесот, во истиот активно партиципираа и претаствници од Царинската Управа, Управата за финансиска полиција, Управата за финансиско разузнавање и Државниот инспекторат за животна средина.

Покрај изготвувањето на аналитичките продукти кои имаат форма на стратешка проценка, во делот на информативната дејност изготвени се голем број информации и извештаи кои во главном се наменети за врвниот менаџмент во МВР. Тековното информирање на раководни структури се спроведуваше преку изготвување на дневен билтен и информации на неделно и периодично ниво, при што изготвени се и повеќе аналитички информации, согласно процесуираните барања од нивна страна.

Во рамки на неделното информирање, изготвени се 52 неделни информации за состојбите со криминалот, а во однос на состојбите со миграцијата изготвени се 52 информации за состојбите на јужната и северната граница, 52 неделни одговори по барање на ОГРМ во врска со размена на податоци согласно Јужно балканска иницијатива, 52 неделни одговори до Центарот за управување со кризи и до АНБ, како и 52 одговори до Мисијата на ОБСЕ во Скопје и 12 информации за состојбите со мигранска криза за управувачки комитет. Во оваа област, изготвени се информации и одговори на барање стручните служби во Министерството за внатрешни работи, ЕВРОПОЛ, Регионална иницијатива за миграција, азил и бегалци-МАРРИ, Министерството за надворешни работи, полициски аташеа и други институции.

Врз основа на поднесено барање од граѓаните, државни органи, невладини организации, амбасади, меѓународни институции, како и за потребите на стручните полициски служби изготвени се одговори на повеќе од 120 барања од различни сегменти на полициското

работење. Во рамки на останатите активности, изготвени се наменски материјали кои се поврзани со учеството на стратешкиот менаџмент на меѓународни конференции или други настани од ваков вид, а исто така обезбедени се и податоците за одговорот на прашањата кои се поврзани со напредокот и обезбедување на придонесот кон Извештајот на Европската Комисија за Република Северна Македонија.

Единицата за статистичко истражување и документирање континуирано изготвуваше статистички извештаи и прегледи кои беа доставувани до организациските единици во БЈБ и МВР на нивно барање. Во овој домен, согласно Упатството за начин на водење на статистички податоци за повеќе области на криминал, сообраќај, јавен ред и мир и странци изготвени се 132 месечни, 98 квартални, 10 полугодишни и 26 годишни прегледи, а вон ова Упатство изготвени се и 53 неделни, месечни и квартални прегледи кои се однесуваат на безбедносната состојба, семејното насилство, кривични дела од омраза, жртви на кривични дела, напади врз здравствени работници итн. Во рамки на оваа Единица, оваа година изготвени се вкупно 393 одговори и тоа: 222 одговори по барање на Одделот за односи со јавност и стратешки прашања, 167 одговори до други организациони единици во Бирото за јавна безбедност и МВР, како и одговори во рамки на соработката со други владини институции, амбасади, меѓународни организации и агенции, јавни претпријатија и други организации и четири одговори по барања на студенти, магистранти и докторанти.

Покрај наведеното, во надлежност на Единицата за статистичко истражување и документирање се преземаа и планираа активности за архивирање на материјали кои се доставуваат во Одделот од страна на организациски единици во Министерството, како и материјали кои се изготвени од страна на Одделот.

Одделот за криминалистичко разузнавање и анализа во текот на 2021 година учествуваше во следните проекти: Партнерство против криминалот и тероризмот во Западен Балкан, Подобрување на националните практики за управување со мало и лесно оружје, Прекуграничен интегриран институционален пристап во борбата со нелегална трговија со оружје (НТО) и мало и лесно оружје (МЛО), Регионална поддршка на управувањето со сензитивна миграција во делот на Западен Балкан и Турција-фаза 2, Имплементација на систем за опоравување од катастрофи и обезбедување на континуитет со работата-фаза 2 и ИПА 2015; (Апликација Азбучен индекс и Криминалитет).

Покрај ова учествуваше и на голем број работилници/состаноци и online вебинари, како и обуки/online во доменот на надлежностите на Одделот.

Унапредувањето на стандардите на ИЛП и понатаму останува една од клучните стратешки определби на Одделот за криминалистичко разузнавање и анализа.

3.3 ОДДЕЛ ЗА СО ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Од страна на овој Оддел, од областа на нормативна дејност, донесени се подзаконски акти за работата на организациските единици во Бирото за јавна безбедност, а ревидирани се и повеќе упатства и стандардни оперативни процедури заради усогласување со законските прописи. Континуирано беа давани правни мислења и насоки по доставени барања од организационите единици. Годинава Одделот изготви над 2.000 мислења по предлози на закони и подзаконски акти и Нацрт-записници од седници на Владата на Република Северна Македонија, а претставниците од овој Оддел учествуваа во кривични постапки пред

надлежните судови, а партиципираа во работата на повеќе работни групи. Во делот на постапките за утврдување на одговорност за кршење на работниот ред и дисциплина против работници во Бирото за јавна безбедност, во 2021 година беа изготвени 733 решенија, при што во 52 постапки беше изречена мерка „откажување на договорот за вработување“, во 16 постапки мерка „распоредување на еден степен пониско“, во 506 постапки изречена мерка „парична казна“, во 51 постапка „писмено предупредување“, а во 108 постапки донесено е решение за запирање на постапката. Во однос на материјалната одговорност, оваа година донесена е една одлука.

Во делот за заштита на лични податоци, поднесени и одговорени се 474 барања, со посебен акцент на законскиот основ за потребата за обработка на личните податоци од страна на барателите на лични податоци. Во делот на управување со човечките ресурси континуирано се спроведуваа постапки за распоредување и унапредување на работниците во Бирото за јавна безбедност, како и постапки за остварување на други права на работниците. Во овој дел, изготвени се околу 2.000 решенија за распоредување, над 2.000 решенија за годишни одмори, над 2.000 решение за платено отсуство, 108 решенија за неплатено отсуство, 500 решенија за остварување на права по основ на солидарна помош, 261 решение за јубилејна награда и сл. Оваа година изготвени се и 93 службени легитимации, а тековно се изготвуваа наредби за извршување на работи и задачи, околу 5900 решенија за бонус плата за 2017, 2018 и 2020 година, уверенија за бенефициран стаж како и други акти за остварување на правата по основ на пензиско, инвалидско и здравствено осигурување.

Во рамки на Одделението за обука и развој на персоналот и застапеност на заедниците и еднаквост на половите, оваа година распишани се огласи за пополнување на 256 работни места и 42 Договори за обука на кандидати. Постапено е по 291 барања од организациските единици за изготвување на решенија за службено патување во странство, како и 13 барања за изготвување на решенија за ментори. Годинава се спроведуваше електронско полагање на приправнички испит, кој го положија 572 приправници, а врз основа на склучени меморандуми за соработка со образовните установи и институции, овозможена е реализација на практична настава во организациските единици во БЈБ во која учествувале 682 студенти од „Св. Климент Охридски“ Битола и Американски универзитет на Европа ФОН во Скопје, а исто така проследувани се и прашалници за научно-истражувачки цели.

Покрај наведеното, континуирано се реализирани и тековните активности за пресметка и исплата на плата и надоместоци на плата, контролирани и ликвидирани се влезни фактури од добавувачи за извршени услуги и набавки, односно над 4.000 фактури согласно расходна класификација, изготвени и проверени се 163 касови извештаи за исплатени на околу 10.000 готовински сметки за патни и други расходи во вкупен износ од околу 13.000.000 денари и 66 касови извештаи за исплатени 1.396 сметки за потрошено гориво во вкупен износ од 3.500.000,00 денари, примени се околу 200.000 платливи обрасци согласно законските прописи за безбедноста на сообраќајот и други пресметки и мислења по наоди по пристигнати акти во врска со судски постапки и вештачења по тужбени барања од вработени за разлика во плата, за неисплатени прекувремени часови и бонус плата за остварени над 150 часа прекувремена работа, надоместок за храна за работа ноќе, согласно ЗРО за вкупно 4.277 предмети.

3.4. ОДДЕЛОТ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО ТЕХНИЧКИ ИСПИТУВАЊА И ВЕШТАЧЕЊА

Во 2021 година, Одделот континуирано преземаше активности за вештачења и анализи на предмети и траги обезбедени при истраги на место на настан или други истражни дејствија, во најголем дел по барања на обвинителства, судови, организациски единици во рамките на Министерството за внатрешни работи, Министерство за одбрана, Министерство за финансии, Завод за социјални дејности и други државни институции. Во овој период беа доставени вкупно 10.761 акт што претставува зголемување од 5% во однос на доставените акти во 2020 година.

Од страна на Институтот за акредитација на Р Северна Македонија, во ОКТИВ беше успешно спроведен редовен годишен надзор на функционирањето на системот за управување со квалитет при што беше констатирано дека воспоставениот систем успешно функционира и ги задоволува барањата на меѓународниот стандард МКС EN ISO/IEC 17025:2018, односно беше потврден и проширен опсегот на акредитација на ОКТИВ, кој вклучува методи од следните лаборатории: ДНК идентификација на траги, ДНК идентификација на лица, наркотични дроги, спорни документи, огнени оружја и балистика, предизвикување траги од папиларни линии, механоскопија и микро траги.

Од областа на наркотични дроги спроведени се околу 8.500 анализи, при што е постапено по 853 барања за вештачење на канабис, 270 за наркотични дроги, 109 за психотропни супстанции и уште 183 барања за анализа и вештачење на семки, медикаменти, токсични материи, полнителите и слично. Спроведени се и 5.370 токсиколошки анализи за утврдување присуство на алкохол во примероци крв и урина, како и присуство на метаболити од дрога во примероци урина, при што се испитани примероци земени од вкупно 1.407 лица. Во лабораторијата за микро-траги се доставени вкупно 589 барања за анализа и вештачење на разни типови материјални траги, од кои најголем дел се однесуваат на траги од испалување со огнено оружје (224), текстилни влакна (126) и траги од пожар (120), а останатите се однесуваат на боја, експлозивни материи, запаливи материи, метали, пластика, гума, земја, стакло и слично. Од областа на пожари, експлозии и експлозивни направи изработени се вкупно 99 извештаи за вештачење на траги од пожари, траги од експлозии, минско-експлозивни средства и сл.

Од областа на механички траги и моторни возила одговорени се 287 барања за анализа на механички траги на брави, катанци, облека, алат, идентификација на моторни возила и реституција на броеви, траги од сообраќајни незгоди (светилки, пневматици) и слично. Од областа на огнени оружја и балистика се спроведени вкупно 358 анализи и се изготвени вкупно 292 извештаи од вештачење и анализи кои се однесуваат на идентификација на чаури и проектили, исправност на оружје, карактеристики и исправност на муниција, балистички вештачења и слично. Од областа на испитување спорни документи се спроведени вкупно 3.471 анализи и притоа се изработени 131 вештачење на документи (патни исправи, лични карти, сообраќајни дозволи и сл.), 86 вештачења на ракопис и потпис и пет вештачења на друг материјал (печат, штембил и слично).

Фото техника е применета во активности за документирање на 56 претреси, 33 делегации, шест крим.технички обработки на возила, како и 74 документирања по други различни барања. Изработени се вкупно 547 фотографии по 81 барање за репродукции на отпечатоци и 17 барања со мобилни телефони. Видео техниката е применета за документирање по основ на 22 барања, а обработка на видео материјали била спроведена за 65 доставени барања. Изготвени се вкупно 455 фотографии од видео материјали и системи за видео надзор. Полиграфската техника е применета за 15 кривични дела при што се изработени тестирања на 27 испитаници. Во системот за автоматизирано препознавање на ликови се внесени околу 500 нови лица, регистрирани во тековната година, а е постапено по пет барања за препознавање лик. Подрачните организациски единици на криминалистичка техника, на територијата на целата држава, имаат спроведено вкупно 10.071 увиди и обезбедено вкупно 39.263 траги и предмети. Увидните екипи најмногу учествувале во активности од областа на имотни деликти (67%), потоа следат увидите на крвни деликти (11%), сообраќајни незгоди (10%), пожари (9%) и вкупно 3% отпаѓаат на организиран криминал, недозволена трговија и експлозии. За криминалистичко-техничка обработка на предмети и објекти се доставени вкупно 3.254 барања, од кои 1.231 барање се однесуваат на предизвикување траги од папиларни линии, додека 2.023 барања се однесуваат на детекција на биолошки траги. Од областа на дактилоскопија доставени се 1.664 барања за вештачење на траги од папиларни линии обезбедени при истраги на место на настан и 83 барања за споредбени анализи на траги од папиларни линии со отпечатоци од лица. Идентификувани се вкупно 123 лица врз основа на траги од папиларни линии.

Утврден идентитет на државјани на Република Северна Македонија – 356 со помош на компаративна анализа на отпечатоци од биометриски документи, 229 со помош на идентитетна листа, 206 дактилоскопирани во странство. Од областа на биолошки испитувања и ДНК идентификација извршени се вкупно 10.562 анализи, од кои 274 анализи се по однос на барања за имуно серолошки анализи, додека останатите 10.288 се ДНК анализи. Во врска со реализации по основ на ДНК идентификација, утврдени се 268 поврзувања со лица кои евидираат во ДНК базата, а не се осомничени за конкретното кривично дело (Cold Hit); 146 поврзувања со посочени лица за елиминација; 135 поврзувања со лица осомничени за сторено кривично дело; 16 поврзувања меѓу неидентификувани траги од различни кривични дела (Forensic Hit).

ОКТИВ континуирано спроведува активности согласно Стратегијата за понатамошен развој на капацитетите на криминалистичка техника на регионално и на локално ниво 2020-2025, како и Акцискиот план за нејзина имплементација. Во соработка со Амбасадата на Француската Република во Скопје обезбедена е донација на балистичкиот систем EVOFINDER и балистичкиот софтвер TRAFFIC, како и опрема за испалување на проектили, што претставува поддршка во процесот на спроведување на патоказот за одржливо решение за борба против недозволено поседување, злоупотреба и трговија со мало и лесно оружје и муниција во Западен Балкан за 2024 година.

Во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје изработена е електронска обука за постапување со материјалните траги обезбедени од место на настан, наменета за криминалистичко-техничките работници. Во соработка со ИЦИТАП (Меѓународната програма за обука и помош при вршење кривични истраги при Одделот за правда на САД), се спроведуваат активности за

воведување софтверско решение кое ќе обезбеди обработка и автоматизирана меѓународна размена на анонимизирани податоци од ДНК профили.

Во соработка со Факултетот за безбедност при Универзитетот „Св. Климент Охридски“, ОКТИВ е вклучен во имплементација на меѓународниот проект „Алатки за виртуелно собирање докази за идентификација и онеспособување неексплодирани убојни средства“ или „VECTOR“ (Virtual Evidence Capture Toll for Ordinance Recovery). Проектот е финансиран од страна на НАТО Програмата „Наука за мир и безбедност“, а генералната цел е надминување на современите решенија за подобрување на операциите за отстранување експлозивни убојни средства против широк спектар на закани или поконкретно - развивање софтверско решение за препознавање конкретни убојни средства.

3.5. ОДДЕЛ ЗА СПЕЦИЈАЛНИ ПОЛИЦИСКИ ОПЕРАЦИИ

Одделот за специјални полициски операции во МВР своите работни задачи во 2021 година, ги насочи кон одржување на стабилен јавен ред и мир, заштита на животот, личната сигурност и имотот на граѓаните, заштита на слободите и демократските права на граѓаните, демократските институции и на другите вредности и права утврдени со Устав и Закони со превентивни и оперативно-тактички активности кои ги извршуваше планирано, организирано, стручно и професионално преку организационите единици во негов состав – ЕБР, САЕ-Тигар и ЕОП (ПЕП). ОСПО својата активност ја насочи кон воспоставување на уште посовремен систем на раководење, командување и контрола како и на реализација на обуките, со што значително придонесе за рационализација во функционирањето и поголем квалитет во извршување на поставените задачи.

ОСПО постапуваше согласно „Оперативен план за постапување на МВР во услови на прогласена вонредна (кризна) состојба на територијата на Република Северна Македонија предизвикана од појавата на корона вирусот – COVID 19“ и преземаше мерки и активности на територијата на целата држава со цел испомош на Секторите за внатрешни работи, при вршење на

мотопатролна дејност на станичното подрачје на ПСОН и ПО, а во врска со почитување на Одлуката на Владата и Владините мерки за ограничување на работното време на угостителските објекти и собирањата на лица на јавни места. Потоа, ОСПО своите активности ги насочи и кон давање поддршка на СВР при контрола на движење на лица и возила на поставени пунктови, како и при и задачи кои произлегуваа согласно наредбите од Оперативниот штаб. Согласно Оперативниот план на МВР, беше предвидена и се реализира поддршка помеѓу Министерството за внатрешни работи и Армијата на Република Северна Македонија во услови на прогласена кризна состојба во справувањето со закани, ризици и опасности по безбедноста на Република Северна Македонија, во услови на прогласена вонредна (кризна) состојба.

ОСПО континуирано ја следи состојбата од областа на ЈРМ, за обезбедување на потребната асистенција при обезбедување

на спортски натпревари од висок ризик, јавни протести и други настани и манифестации од државен, културен или верски карактер, со непосредна стручна, човечка и материјална помош и придонесе за успешно реализирање на предвидените активности, зајакнато надворешно физичко обезбедување на КПУ Идризово и КПУ Скопје.

ОСПО имаше интензивна соработка со други организациони единици во рамките на МВР, посебно со ОСОСК, ОКП, ОГРМ, ОЗОЛО, ОВЕ и други. Соработка со ОКП и ОСОСК, се реализира преку извршени голем број на заеднички активности и акции за спречување на недозволената трговија со дрога и психотропни супстанции, оружје, трговија со луѓе и криумчарење мигранти, како и во случаи на апсења на таргети од висок ризик. ОСПО активно беше вклучен со сили и средства за реализирање на мерките, задачите и активностите во рамки на ОА „Рефлекс“.

По повод празникот на МВР - „7-ми Мај“, ОСПО беше носител во планирањето, координирањето и реализацијата на презентацијата која се спроведе во рамки на полициската база во Ѓорче Петров, а имаше активно учество во подготовките и реализацијата на мерките и активностите за обезбедување и мирно спроведување на ОА „Локални избори 2021“ во содејство со останати служби во Министерството.

3.6 ОДДЕЛОТ ЗА ЗАШТИТА НА ОПРЕДЕЛЕНИ ЛИЧНОСТИ И ОБЈЕКТИ

Одделот за заштита на определени личности и објекти преземаше мерки и активности, за обезбедување на личности и објекти, странски државници (претседатели на држави, влади, парламенти и други носители на официјални државни функции) и манифестации, дипломатско-конзуларни претставништва во нашата земја и нивните резиденции, врз основа на склучени договори и на меѓународните мисии со седиште во Северна Македонија, врз основа на меѓународен договор. Во таа насока, со цел создавање на поволни безбедносни услови во објектите кои се обезбедуваа, а воедно и непречено движење, заштита и одвивање на активностите на лицата кои се обезбедуваа, беа преземани оперативно-превентивни, превентивно-технички, како и мерки за лично физичко, вклучително и сообраќајно и ескортно обезбедување.

За 2021 година, посебно се издвојуваат настаните: Прославата по повод Денот на независноста на 8 - ми септември 2021 година ОА „ОСМИ СЕПТЕМВРИ 2021“ – јубилеј 30 години независност на Р Северна Македонија, ОА „ИЛИНДЕН 2021“, ОА „ПРЕСПА ФОРУМ 2021“ и состанок на министри за внатрешни работи/безбедност, министри за правда и директори на агенции за борба против корупција во рамки на Берлинскиот процес.

Покрај секојдневното обезбедување на највисоките претставници на Северна Македонија, беа преземени мерки и активности за обезбедување на пет делегации од I степен, 14 делегации од II степен, 35 делегации од III степен, 36 делегации од IV степен, 16 Акредитации, 15 транзити

преку територијата на нашата земја, 19 манифестации и четири ангажмани за време на протести. Од страна на Одделот беа преземени мерки активности за безбедно одржување на „Локални избори 2021“, а активно беше вклучен согласно Планот за преземање на мерки и активности внатрешно обезбедување на објектите во кои се прифатени граѓани (локално население) од Авганистан, како и со следењето и справувањето со мигрантската криза, преку обезбедување возовите кои сообраќаат на територијата на земјата, а во насока на намалување на ризиците, заканите и зачувување на безбедноста во областа на железничкиот сообраќај.

3.7. ОДДЕЛ ЗА ВОЗДУХОПЛОВНИ ЕДИНИЦИ

Одделот за воздухопловни единици во текот на 2021 година преку хеликоптерската единица за полициски намени и хеликоптерската единица за посебни намени, ги спроведе сите работни задачи кои како обврска произлегуваат од секојдневните, редовни работни активности на Министерството.

Покрај редовните тренажни летови, за одржување на достигнат степен на обученост и летовите за обука, извршени се и оперативни летови, за потребите на организациските единици во Министерството и тоа: за потребите на Секторот за гранични работи заради обезбедување на државната граница, летови за извршување смена на персоналот од Секторот за телекомуникации на Солунска Глава, летови за транспорт и обука на припадниците од Одделот за специјални полициски операции и ВИП летови за потребите на Министерството за внатрешни работи.

Во согласност со ресурсите-хеликоптерите со кои располага, годинава се спроведени 177 тренажни летови, 218 оперативни летови и 233 налози за лет, при што уредно и безбедно беа реализирани сите барани оперативни летачки задачи за потребите на организациските единици на Министерството како и останатите надворешни корисници.

3.8 СЕКТОР ЗА МЕЃУНАРОДНА ПОЛИЦИСКА СОРАБОТКА

Со прифаќање на европските стандарди за меѓународна полициска соработка, Секторот за меѓународна полициска соработка, кој функционално ја врши улогата на Контакт точка за меѓународна координација на органите за спроведување на законот на Република Северна Македонија и ги обединува сите канали на меѓународна полициска соработка (Interpol, Eurorol, SELEC), странските офицери за врска во Република Северна Македонија или во други земји, акредитирани за Северна Македонија, како и тројцата наши офицери за врска, кои се упатени во седиштата на Интерпол, Европол и Селек. Основен приоритет на Секторот за меѓународна полициска соработка е размена на информации помеѓу криминалистичките служби во земјата и странство, особено во борбата против тешките облици на кривични дела и меѓународниот организиран криминал. Преку каналите за меѓународна полициска соработка, годинава беа разменети вкупно 185.695 пораки, од кои најголем број, односно

181.787 пораки преку I-24/7 на Интерпол, 3.290 пораки преку SIENA апликацијата на Европол и 618 пораки со Селек и офицерите за врски. Притоа отворени се вкупно 4.056 нови предмети за постапување, од кои по 1.555 постапи Одделението НЦБ Интерпол-Скопје, по 270 предмети е постапено преку Европол, по 60 преку Селек, 1.553 предмети на Одделението за потраги, како и 496 предмети за меѓународни потраги по лица.

Во 2021 година, македонски државјани делуваа во криминални активности во земјите од ЕУ, најмногу во извршување на кривичните дела од економскиот, насилниот и имотен криминал и недозволена трговија со дрога. Рестриктивните мерки за спречување на пандемијата, наметнаа поголем интензитет на употреба и користење на интернет услугите, поради што е забележан и пораст на компјутерскиот криминал и појава на нови форми на делување во оваа област. Надградена е стратешката соработка преку учество во заеднички проекти и интензивирање на оперативната соработка на надлежните национални органи.

Во рамки на модернизацијата на полициските системи во Северна Македонија, со имплементацијата на алатката FIND (Fixed INTERPOL Network Database) односно поврзување на граничните евиденции во МВР со ИНТЕРПОЛ I-24/7 мрежата, продолжи автоматската проверка во евиденциите на ИНТЕРПОЛ за потраги по лица, документи и моторни возила. Иницирана е експанзија на I-24/7 мрежата и кон ОКТИВ, каде покрај поврзувањето во делот на балистика, ДНК (DNA Gateway) и дактилоскопски материјали, се работи на поврзување на Одделението за траги од папиларни линии, како и поврзување на ОКТИВ со AFIS Gateway на Интерпол, со што ќе се овозможи директно пребарување на дактилоскопски материјали и траги од папиларни линии. Годинава е спроведена оперативната акција Hotspot со цел воспоставување механизам за размена на податоци за сомнителни профили на лица инволвирани во тероризам, кои ги користат мигрантските рути за полесно инфилтрирање. Годинава, во организација на Интерпол, беше спроведена најголемата глобална операција LIBERTERRA, со цел идентификување на трансконтинентални рути за криумчарење мигранти и трговија со луѓе. Воспоставена е информатичката алатка INTERPOL Illicit Arms Records and tracing Management System – iARMS.

Одделението НЦБ на ИНТЕРПОЛ во Северна Македонија продолжи со размена на оперативни информации, сознанија и податоци од областа на меѓународните потраги по лица и возила, насилниот криминал и тероризам, финансискиот криминал, недозволената трговија со дрога и оружје, проверки за оригиналност на документи и идентификација на лица, но во прилагодени услови поради вирусот COVID-19.

Одделението за Европол, зеде активно учество во активности во рамки на Европска мултидисциплинарна платформа против закани (EMPACT), Оперативни акциски планови (ОАП), Денови на заеднички активности (Joint Action Days - JAD), а преку Европол, Република Северна Македонија зеде учество во изработка на Проценката за закани од сериозен и организиран криминал -SOCTA.

Преку JAD иницијативите, во рамки на EMPACT, нашата држава учествуваше во 14 заеднички акциски денови во текот на 2021 година Операција „Retrovirus“, Операција „Отпад“, Операција „Shield“, Операција „Endurance“, Referral Action Day (RAD), JAD WB EU IRU, JAD „Југоисточна Европа“, JAD „Mobile 3“, Операција „Armstrong VII“, Операција „Conversus 2021“ (поранешна „Bosphorus“), JAD „Danube 5“, „LS JAD 2021“, JAD „Illegal trade in F-gases / non-refillable cylinders - 2021“ и „Ransomware“.

Заради поголема ефикасност и функционалност во борбата против криминалот, СЕЛЕК продолжи да ја зајакнува и унапредува регионалната соработка, при што оствари успешна соработка во однос на размената на информации и водење истраги. Започнат е Проектот ИМОВЕХ за подобрување на спроведувањето при интерсекција на мобилното разбојништво и експлоатација, партнер во Предлог проект „MEDI-THEFT-Data sharing and Risk assessment Platform against Organised Thefts of Medicines” со цел зајакната аналитика на големи податочни сетови за имплементација на истражни и разузнавачки алатки за следење на сомнителни текови и организирани кражби на лекарства. „ATHENA 2“ за организирање заеднички истраги давајќи поддршка во искуствата во регионалната соработка, за јакнење на соработката во борбата против прекуграничниот организиран криминал.